

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Β' ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΝΟΜΩΝ

**ΕΚΘΕΣΗ
ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ**

« Βελτίωση Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος – Νέα Εταιρική Μορφή – Σήματα – Μεσίτες Ακινήτων – Ρύθμιση θεμάτων Ναυτιλίας, Λιμένων και Αλιείας και άλλες διατάξεις »

I. Γενικές παρατηρήσεις

Το φερόμενο προς συζήτηση και ψήφιση Νσχ, όπως διαμορφώθηκε από την αρμόδια Διάρκη Επιτροπή, αποτελείται από 328 άρθρα.

Με τις διατάξεις του Πρώτου Μέρους (άρθρα 1 έως 42) του Νσχ εισάγονται τροποποιήσεις που αφορούν την επιχειρηματικότητα και τις επενδύσεις.

Συγκεκριμένως, με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Α' (άρθρο 1) εισάγονται οριζόντιες ρυθμίσεις για την αδειοδότηση εταιρειών και την απλούστευση των σχετικών διαδικασιών (άρθρο 1).

Με το Κεφάλαιο Β' (άρθρα 2 έως 4) του Πρώτου Μέρους αναμορφώνεται το καθεστώς των στρατηγικών επενδύσεων του ν. 3894/2010 «Επιτάχυνση και διαφάνεια υλοποίησης Στρατηγικών Επενδύσεων (Α' 204)» (άρθρο 2), τροποποιείται το καταστατικό της εταιρείας «Επενδύστε στην Ελλάδα Α.Ε.» (άρθρο 3) και συνιστάται, στην εν λόγω εταιρεία, Ειδική Μονάδα Αδειοδοτικής Προώθησης Επενδύσεων η οποία λειτουργεί ως «υπηρεσία μιας στάσης», καθώς και Μητρώο Χειριστών Αδειοδοτικής Προώθησης Επενδύσεων (άρθρο 4).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Γ' (άρθρα 5 έως 11) ρυθμίζονται, μεταξύ άλλων και με την επιφύλαξη των διατάξεων για την προστασία των αρχαιοτήτων και της εθνικής πολιτιστικής κληρονομιάς (άρθρο 11), ζητήματα που αφορούν τη συνεργασία των Γραφείων του Υπουργείου Πολιτισμού και Του-

ρισμού περί «Συντονισμού και Παρακολούθησης Αρχαιολογικών Εργασιών στο πλαίσιο Μεγάλων Έργων» με τον εκάστοτε «Κύριο του Έργου» (άρθρο 5), θεσπίζεται η υποχρέωση μεταξύ τους κατάρτισης «Μνημονίου Συναντίληψης και Συνεργασίας» (πρότυπη μορφή του οποίου επισυνάπτεται ως Παράρτημα ΙΙ στο υπό ψήφιση Νσχ) για την περιγραφή των όρων εκτέλεσης αρχαιολογικών εργασιών και διαχείρισης των σχετικών ευρημάτων κατά τη χωροθέτηση και κατασκευή μεγάλων ιδιωτικών έργων (άρθρο 6), παρέχεται η δυνατότητα στον «Κύριο του Έργου» να ζητήσει τη σύνταξη, από την αρμόδια Εφορεία Αρχαιοτήτων, «Έκθεσης Αναλυτικής Αρχαιολογικής Τεκμηρίωσης», για την εκπόνηση της οποίας παρέχει, παραλλήλως, την αναγκαία υλικοτεχνική υποδομή (άρθρο 7), και ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν την πρόσληψη από τον «Κύριο του Έργου» του αναγκαίου επιστημονικού και εργατοτεχνικού προσωπικού για την εκτέλεση αρχαιολογικών εργασιών στο πλαίσιο «Μεγάλων Ιδιωτικών Έργων» (άρθρο 8), τη διαδικασία που ακολουθείται σε περίπτωση ολοκλήρωσης σωστικής ανασκαφικής έρευνας (άρθρο 9) και τις κυρώσεις σε περίπτωση παράβασης όρων του «Μνημονίου Συναντίληψης και Συνεργασίας» (άρθρο 10).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Δ' (άρθρα 12 έως 21) τροποποιούνται διατάξεις του ν. 3489/2006 «Ζώνη Καινοτομίας Θεσσαλονίκης και άλλες διατάξεις», με νέες ρυθμίσεις, οι οποίες, μεταξύ άλλων, παρέχουν το δικαίωμα σε ιδιωτικούς φορείς να παραχωρούν χώρους στη Ζώνη Καινοτομίας Θεσσαλονίκης (άρθρο 12), ορίζουν ότι οι συμβάσεις προμηθειών, παροχής υπηρεσιών και εκτέλεσης έργων της εταιρείας «Αλεξάνδρεια Ζώνη Καινοτομίας Α.Ε.» διέπονται από τις γενικές διατάξεις που εφαρμόζονται για τις οικείες συμβάσεις του Δημοσίου και των ν.π.δ.δ. (άρθρο 16), προβλέπουν την ταύτιση στο ίδιο πρόσωπο των ιδιοτήτων του Προέδρου και του Διευθύνοντος Συμβούλου της εταιρείας (άρθρο 17), και τη δυνατότητα, όχι μόνο απόσπασης, αλλά και μετάταξης σε αυτήν προσωπικού από δημόσιες υπηρεσίες και φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα (άρθρο 18), και ρυθμίζουν ζητήματα που αφορούν τη Συμβουλευτική Επιτροπή Ανάπτυξης, ως συμβουλευτικό όργανο της εταιρείας (άρθρα 20 και 21).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Ε' (άρθρα 22 έως 33) ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν την εποπτεία της αγοράς βιομηχανικών προϊόντων και υπηρεσιών ποιότητας, και ενσωματώνονται στο ελληνικό δίκαιο ρυθμίσεις του Κανονισμού (ΕΚ) 765/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 9ης Ιουλίου 2008 «για τον καθορισμό των απαιτήσεων διαπίστευσης και εποπτείας της αγοράς όσον αφορά την εμπορία των προϊόντων και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 339/93 του Συμβουλίου» (ΕΕ L 218 της 13.8.2008, σελ. 30-47) καθώς και του Κανονισμού (ΕΚ)

764/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Ιουλίου 2008 «για τη θέσπιση διαδικασιών σχετικά με την εφαρμογή ορισμένων εθνικών τεχνικών κανόνων στα προϊόντα που κυκλοφορούν νομίμως στην αγορά άλλου κράτους μέλους και για την κατάργηση της απόφασης αριθ. 3052/95/ΕΚ» (ΕΕ L 218 της 13ης Αυγούστου 2008, σελ. 21-29). Αρμόδια αρχή για την εφαρμογή των ως άνω διατάξεων και εθνική «Αρχή Εποπτείας της Αγοράς» (συμφώνως προς τα οριζόμενα στο άρθρο 2 στοιχ. 18 του Κανονισμού 765/2008) ορίζεται η Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας (άρθρο 24), ενώ παρέχεται η δυνατότητα ανάθεσης με Υ.Α. μέρους των αρμοδιοτήτων για την εποπτεία της αγοράς σε δημόσιες υπηρεσίες ή φορείς του δημόσιου ή ευρύτερου δημόσιου τομέα (άρθρο 25). Περαιτέρω, συνιστάται γνωμοδοτικό όργανο της ως άνω Γενικής Γραμματείας (ως εθνικής Αρχής εποπτείας της αγοράς), το Συντονιστικό Συμβούλιο Εποπτείας της Αγοράς (άρθρο 26), καθορίζονται η κατάρτιση και τήρηση, στη Γενική Γραμματεία, Μητρώου Εγκεκριμένων Ελεγκτών (άρθρο 27) και ο τρόπος πραγματοποίησης ελέγχων για τη διαπίστωση της νομιμότητας των χαρακτηριστικών των βιομηχανικών προϊόντων (άρθρο 28), και θεσπίζεται το νομικό πλαίσιο για την επιβολή των σχετικών κυρώσεων (άρθρο 32).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου ΣΤ' (άρθρα 34 έως 42) επανακαθορίζεται, σε ενιαίο κείμενο, το καθεστώς που διέπει την άσκηση του εξωτερικού εμπορίου της χώρας, την τήρηση Γενικού Μητρώου Εξαγωγών και την παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών «Μίας Στάσης» («Single Window») για τη διευκόλυνση των εξαγωγών και εισαγωγών, και καταργούνται τα σχετικά βασικά νομοθετήματα (ν.δ. 3999/1959 «περί ελέγχου του εξαγωγικού εμπορίου και άλλων τινών διατάξεων» και ν. 936/1979 «περί τροποποίησης και συμπληρώσεως των περί εξωτερικού εμπορίου διατάξεων, ως και καταργήσεως συναφών διατάξεων»).

Με το Δεύτερο Μέρος του Νοσχ (άρθρα 43 έως 120) καθιερώνεται νέα εταιρική μορφή, η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (εφεξής Ι.Κ.Ε.), η οποία, συμφώνως προς την Αιτιολογική Έκθεση, συνιστά, στην ουσία, νέα, πιο ευέλικτη, μορφή Ε.Π.Ε.. Πρόκειται, δηλαδή, για κεφαλαιουχική εταιρεία, βασική καινοτομία της οποίας συνιστά η αποσύνδεση της εταιρικής συμμετοχής από το κεφάλαιο. Ειδικότερα με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις του ως άνω Μέρους, ρυθμίζονται τα βασικά χαρακτηριστικά, έδρα, η επωνυμία και η διάρκεια της Ι.Κ.Ε., προσδιορίζονται εγγυήσεις διαφάνειας της εταιρικής αυτής μορφής και ορίζεται ότι αρμόδιο δικαστήριο για την επίλυση των σχετικών διαφορών είναι το ειρηνοδίκηο της έδρας της, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικώς στο καταστατικό της (άρθρα 43-48). Επίσης, καθορίζεται η διαδικασία

σύστασης της Ι.Κ.Ε., το περιεχόμενο που πρέπει να έχει το καταστατικό και η ιδρυτική της πράξη, προβλέπονται διατυπώσεις δημοσιότητας και ιδίως η εγγραφή της στο Γ.Ε.ΜΗ., και ρυθμίζονται ζητήματα ακυρότητας της εταιρείας, ευθύνης των ιδρυτών της (άρθρα 49-54), διαχείρισης και εκπροσώπησης της (άρθρα 55-67). Περαιτέρω, αποσαφηνίζονται οι αρμοδιότητες της συνέλευσης των εταίρων, η διαδικασία λήψης και τα ελαττώματα των αποφάσεων της (άρθρα 68-74), ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν τα εταιρικά μερίδια και τις εταιρικές εισφορές (κεφαλαιακές, εξωκεφαλαιακές και εγγυητικές, άρθρα 75-82), τις μεταβολές στη σύνθεση της εταιρείας και τον αποκλεισμό εταίρου (άρθρα 83-93), τις σχέσεις των εταίρων με την Ι.Κ.Ε., καθώς και τις μεταξύ των εταίρων σχέσεις (άρθρα 94-95), τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, τον έλεγχό τους και τη διανομή των κερδών της Ι.Κ.Ε. (άρθρα 96-101), τη λύση και εκκαθάρισή της (άρθρα 102-105), τη μετατροπή και συγχώνευση της Ι.Κ.Ε. (άρθρα 106-115), και ορίζεται η προσαρμογή του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου στη νέα εταιρική μορφή (άρθρα 116-118). Ακόμη, προβλέπονται ποινικές κυρώσεις για παραβάσεις διατάξεων που αφορούν την Ι.Κ.Ε. και θεσπίζονται ρυθμίσεις για τη διευκόλυνση της μετατροπής υφιστάμενων Ε.Π.Ε. σε Ι.Κ.Ε. έως την 31.12.2013.

Με τις διατάξεις του Τρίτου Μέρους (άρθρα 121 έως 195, σε 12 Κεφάλαια) αντικαθίσταται το νομοθετικό πλαίσιο περί εμπορικών σημάτων, κατά πληρέστερη εναρμόνιση προς το δίκαιο της ΕΕ, όπως αυτό περιέχεται, ιδίως, στις Οδηγίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, 2008/95/ΕΚ της 22ας Οκτωβρίου 2008, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί σημάτων, και 2004/48/ΕΚ της 29ης Απριλίου 2004, σχετικώς με την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, καθώς και στον Κανονισμό (ΕΚ) 207/2009 του Συμβουλίου της 26ης Φεβρουαρίου 2009, για το κοινοτικό σήμα, θεσπίζεται δε «Σήμα Ελληνικών Προϊόντων-Υπηρεσιών» (Κεφάλαιο ΙΒ΄, άρθρα 184-196), το οποίο «καταχωρίζεται, ως επίσημο σήμα του ελληνικού κράτους, από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Διανοητικής Ιδιοκτησίας (Π.Ο.Δ.)» (άρθρο 184 παρ. 2), και ρυθμίζονται οι όροι και η διαδικασία απονομής του, ενώπιον της συνιστώμενης «Επιτροπής Ελληνικού Σήματος (ΕΕΣ)».

Ειδικότερα (Κεφάλαια Α΄ - Γ΄ του Τρίτου Μέρους, άρθρα 121-133), ενισχύεται η προστασία του σήματος «φήμης» (άρθρο 124 παρ. 2), προβλέπεται, ως λόγος αποδυνάμωσης του δικαιώματος επί σήματος, η ανοχή από τον δικαιούχο της χρήσης του από τρίτον επί πενταετία (άρθρο 127), καθώς και η δυνατότητα διαίρεσης της δήλωσης κατάθεσης ή της καταχώρισης σήματος (άρθρο 130), ορίζεται δε ότι το σήμα περιλαμβάνεται στην πτωχευτική περιουσία (άρθρο 133). Αναμορφώνεται η διαδικασία καταχώρισης σήμα-

τος (Κεφάλαιο Δ΄, άρθρα 134-148) και προβλέπεται δυνατότητα ηλεκτρονικής υποβολής της σχετικής δήλωσης (άρθρο 136 παρ. 3), τήρησης «Ηλεκτρονικού Μητρώου Σημάτων» (άρθρο 147 παρ. 4), καθώς και η εξέταση του παραδεκτού του κατατεθειμένου σήματος από «εξεταστή», υπάλληλο της «Υπηρεσίας Σημάτων (Διεύθυνσης Εμπορικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας)» του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας (άρθρο 139). Σε δεύτερο βαθμό, αποφαίνεται σχετικώς η Διοικητική Επιτροπή Σημάτων (στο εξής, Δ.Ε.Σ.), της οποίας τροποποιείται η συγκρότηση και ενισχύονται οι εγγυήσεις αμεροληψίας (άρθρο 145), μετά από ανακοπή κατά απόφασης του εξεταστή περί αποδοχής δήλωσης κατάθεσης (άρθρο 140) ή κατόπιν προσφυγής κατά απορριπτικής απόφασης του εξεταστή (άρθρο 144). Η απόφαση της Δ.Ε.Σ., επί ανακοπής ή προσφυγής, υπόκειται σε προσφυγή ενώπιον του αρμόδιου διοικητικού δικαστηρίου, η άσκηση της οποίας έχει ανασταλτικό της εκτέλεσης της προσβαλλόμενης απόφασης αποτέλεσμα και συνεπάγεται υποχρέωση του προσφεύγοντος να καλέσει τους διαδίκους ενώπιον της Δ.Ε.Σ., προκειμένου να ασκήσουν παρέμβαση κατά τη συζήτηση ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων (άρθρο 146).

Περαιτέρω (Κεφάλαιο Ε΄ του Τρίτου Μέρους, άρθρα 150-158), ενισχύεται η δικαστική προστασία, προσωρινή και οριστική, του σηματούχου, κατ'εναρμόνιση προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2004/48/ΕΚ, και προστίθεται η παραίτηση του δικαιούχου στους λόγους απώλειας του δικαιώματος στο σήμα (Κεφάλαιο ΣΤ΄, άρθρο 159).

Τέλος, με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Η΄ (άρθρα 164-174) συμπληρώνονται οι ρυθμίσεις της υ.α. Κ4-307/2-1-2001 (ΦΕΚ Β΄ 31/2001), «Εφαρμογή του Πρωτοκόλλου σχετικά με τη συμφωνία της Μαδρίτης που αφορά στη διεθνή καταχώρηση σημάτων που κυρώθηκε με το Νόμο 2783/2000», με τις δε διατάξεις του Κεφαλαίου Ι΄, «Σήματα αλλοδαπών καταθετών» (άρθρο 177), ορίζεται, ιδίως (παρ. 4 του άρθρου 177), ότι «για την κατάθεση αρκεί» έγγραφη, κατ'άρθρο 136 παρ. 1 περ. δ), εξουσιοδότηση προς δικηγόρο, «που περιέχει και δήλωση για υπαγωγή στη δικαιοδοσία των δικαστηρίων της Αθήνας»

Με τις διατάξεις του Τέταρτου Μέρους (άρθρα 197-204) ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τους μεσίτες ακινήτων.

Με τις διατάξεις του Πέμπτου Μέρους (άρθρα 205-227) ρυθμίζονται ζητήματα ναυτιλίας, λιμένων και αλιείας.

Με τις διατάξεις του Έκτου Μέρους (άρθρα 228-248) ρυθμίζονται επί μέρους ζητήματα αρμοδιότητας Υπουργείων Οικονομικών, Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Με το Έβδομο Μέρος του Νοσχ (άρθρα 249 έως 294) θεσπίζονται ρυθμίσεις

που αφορούν: α) την ομόρρυθμη εταιρεία (άρθρα 249 έως 269), β) την αστική εταιρεία με νομική προσωπικότητα (άρθρο 270), γ) την ετερόρρυθμη εταιρεία (άρθρα 271 έως 281), δ) τη μετατροπή ετερόρρυθμης σε ομόρρυθμη εταιρεία (άρθρο 282), ε) τη μετατροπή ΕΠΕ σε ομόρρυθμη ή ετερόρρυθμη εταιρεία (άρθρο 283), στ) την ετερόρρυθμη κατά μετοχές εταιρεία (άρθρο 284), ζ) την αφανή εταιρεία (άρθρα 285 έως 292), η) την κοινοπραξία (άρθρο 293), καθώς και μεταβατικές ρυθμίσεις (άρθρο 294).

Τέλος, με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Α' (άρθρα 295 έως 319) του Όγδου Μέρους του Νσχ ενσωματώνεται στην ελληνική έννομη τάξη η Οδηγία 2010/24/ΕΕ του Συμβουλίου, της 16ης Μαρτίου 2010, «περί αμοιβαίας συνδρομής για την είσπραξη απαιτήσεων σχετικών με φόρους, δασμούς και άλλα μέτρα» (ΕΕ L 84 της 31ης Μαρτίου 2010, σελ. 1-12), και καταργούνται τα άρθρα 86 έως 98 του ν. 1402/1983, τα οποία είχαν ενσωματώσει στο ελληνικό δίκαιο το προϊσχύσαν (μέχρι την έκδοση της ως άνω Οδηγίας) δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Β' (άρθρα 320 έως 328) του Όγδου Μέρους, μεταξύ άλλων, ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν την αγορά πετρελαιοειδών προϊόντων (άρθρο 320) και ζητήματα φορολογίας ακίνητης περιουσίας φυσικών και νομικών προσώπων και κερδών από την πώληση μετοχών (άρθρα 321 και 322). Επίσης, τροποποιούνται διατάξεις που αφορούν την Ελληνική Στατιστική Αρχή (άρθρο 323), εγκρίνεται το περιεχόμενο του Σχεδίου Συμφωνίας Συμβιβασμού μεταξύ της Ελλάδας και των εταιρειών «Siemens AG» και «Siemens A.E.», το κείμενο του οποίου επισυνάπτεται (μαζί με τα παραρτήματα της Συμφωνίας) στο υπό ψήφιση Νσχ, ως Παράρτημα XI, στην αγγλική και, σε μετάφραση, στην ελληνική γλώσσα, και παρέχεται εξουσιοδότηση στον Υπουργό Οικονομικών να υπογράψει το οικείο κείμενο (άρθρο 324). Τέλος, ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με τη δικαστική προσβολή του πρωτοκόλλου διοικητικής αποβολής και την εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων κατά του Ελληνικού Δημοσίου (άρθρο 326), κυρώνεται και αποκτά ισχύ νόμου το Ιδιωτικό Συμφωνητικό Τροποποίησης της από 25.11.2008 Σύμβασης Παραχώρησης των λιμενικών εγκαταστάσεων των προβλητών II και III του σταθμού εμπορευματοκιβωτίων της εταιρείας «Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς Α.Ε.», που υπογράφηκε στον Πειραιά την 26η Ιουλίου 2011, μεταξύ της ως άνω εταιρείας και της εταιρείας «Σταθμός Εμπορευματοκιβωτίων Πειραιά Α.Ε.», και επισυνάπτεται (μαζί με τα παραρτήματά του) στο υπό ψήφιση Νσχ, ως Παράρτημα XII, στην αγγλική και σε μετάφραση στην ελληνική γλώσσα, (άρθρο 327), και παρέχεται εκ νέου η δυνατότητα στα πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 23 του ν. 3877/2010 να υπαχθούν εκ νέου, υπό προϋποθέσεις, στις ρυθμίσεις του εν λόγω άρθρου (άρθρο 328).

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων

1. Επί του άρθρου 2 παρ. 7

Στην προτεινόμενη διάταξη προβλέπεται, μεταξύ άλλων, ότι, με απόφαση της εταιρείας «Επενδύστε στην Ελλάδα Α.Ε.», μπορεί να συνάπτονται συμβάσεις παροχής ανεξάρτητων υπηρεσιών ή έργου με χρηματοοικονομικούς, νομικούς, τεχνικούς και άλλους εξειδικευμένους συμβούλους. Περαιτέρω, ορίζεται ότι η σύναψη των συμβάσεων αυτών μπορεί να γίνεται με ή χωρίς διαγωνισμό, κατά παρέκκλιση της κείμενης νομοθεσίας, υπό την επιφύλαξη των διατάξεων του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Επισημαίνεται συναφώς ότι η ως άνω παρέκκλιση δεν μπορεί να αφορά την παρ. 7 του άρθρου 19 του π.δ. 774/1980 («Οργανισμός Ελεγκτικού Συνεδρίου»). Η εν λόγω διάταξη του π.δ. 774/1980 αφορά την υποχρεωτική διενέργεια προληπτικού ελέγχου των συμβάσεων μεγάλης οικονομικής αξίας που συνάπτονται από το Δημόσιο, τα ν.π.δ.δ. και τις δημόσιες επιχειρήσεις ή οργανισμούς για την προμήθεια αγαθών, την εκτέλεση έργων και την παροχή υπηρεσιών, και έχει συνταγματικό θεμέλιο, καθόσον, συμφώνως προς το άρθρο 98 παρ. 1 εδ. β' του Συντάγματος, στην αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου ανήκει «ο έλεγχος συμβάσεων μεγάλης οικονομικής αξίας στις οποίες αντισυμβαλλόμενος είναι το Δημόσιο ή άλλο νομικό πρόσωπο που εξομοιώνεται με το Δημόσιο από την άποψη αυτή, όπως νόμος ορίζει».

Έχει, άλλωστε, κριθεί ότι στον προληπτικό έλεγχο νομιμότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου υπάγονται συμβάσεις στις οποίες συμβαλλόμενο είναι το Δημόσιο ή άλλο νομικό πρόσωπο που εξομοιώνεται με αυτό, όπως τα ν.π.δ.δ. και οι δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμοί, ανεξαρτήτως της ειδικότερης νομικής τους μορφής (βλ. Πράξη ΕΣ 10/2007 Τμήμα VI, 129/2007 Τμήμα VI.). Υπ' αυτή την έννοια, και βάσει και της αρχής της διαφάνειας, μόνο περιορισμένου οικονομικού εύρους συμβάσεις μπορούν να εξαιρούνται από τον έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ο οποίος περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, και τη διασφάλιση της εφαρμογής των κανόνων του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως προς τη διαφάνεια στις δημόσιες συμβάσεις (βλ. Ελ. Τροβά, Το Ελεγκτικό Συνέδριο και η διασφάλιση της διαφάνειας στις δημόσιες συμβάσεις, στον Τιμητικό Τόμο για τα 170 χρόνια του Ελεγκτικού Συνεδρίου, Διαφάνεια και Ανεξαρτησία στον έλεγχο του δημοσίου χρήματος, 2004, σελ. 974).

Παρέκκλιση δεν χωρεί ούτε από την παρ. 9 του άρθρου 32 του Κανονισμού της Βουλής: «Κάθε διαρκής επιτροπή ενημερώνεται πριν από τη σύναψή της για κάθε δημόσια σύμβαση έργου, υπηρεσιών, προμηθειών καθώς και για κάθε σύμβαση που αφορά σε αγορά, εκποίηση ή εκμετάλλευση ακινή-

των, που συνάπτεται από Υπουργεία της αρμοδιότητας της ή από εποπτευόμενα από αυτά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, των οποίων τη διοίκηση ορίζει το Ελληνικό Δημόσιο, και δημόσιες επιχειρήσεις ή οργανισμούς, επί των οποίων εφαρμόζεται το άρθρο 49Α, εφόσον το ύψος αυτής υπερβαίνει το ποσό των είκοσι εκατομμυρίων ευρώ. Για το σκοπό αυτόν, ο αρμόδιος Υπουργός ή φορέας υποβάλλει σχετικό φάκελο (...)».

2. Επί του άρθρου 2 παρ. 10

Συμφώνως προς την προτεινόμενη διάταξη, «Οι όροι και περιορισμοί δόμησης για την πραγματοποίηση στρατηγικών επενδύσεων σε γήπεδα που βρίσκονται σε περιοχές εκτός εγκεκριμένων σχεδίων πόλεων, εκτός ορίων οικισμών κάτω των 2.000 κατοίκων και εκτός ορίων οικισμών υφιστάμενων προ του έτους 1923, οι οποίοι στερούνται εγκεκριμένου σχεδίου, καθορίζονται με προεδρικό διάταγμα μετά από πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και προηγούμενη γνώμη του Κεντρικού Συμβουλίου Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων (ΚΕΣΥΠΟ-ΘΑ), κατόπιν αίτησης του Φορέα Πραγματοποίησης». Η αντικαθιστάμενη ρύθμιση του άρθρου 7 παρ. 3 του ν. 3894/2010 όριζε ότι ο καθορισμός των ως άνω όρων γίνεται μετά από γνώμη του οικείου Συμβουλίου Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος (ΣΧΟΠ).

Σημειώνεται ότι, για τις περιοχές που στερούνται εγκεκριμένου σχεδίου πόλεως, ισχύει, καταρχήν, ο κανόνας της ελεύθερης χρήσης γης, ο οποίος όμως κάμπτεται σε ορισμένες περιπτώσεις για περιβαλλοντικούς, χωροταξικούς και πολεοδομικούς λόγους (βλ., αναλυτικώς, Δ. Μέλισσα, Οι χρήσεις γης, το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο και η Ζώνη Οικιστικού ελέγχου, 2010, σελ. 17 επ., 39-40, 101 επ., Ι. Μαθιουδάκη, Συνταγματικοί και λοιποί φραγμοί κατά τον καθορισμό και τη μεταβολή χρήσεων γης, Νόμος+Φύση, 2008). Οι γενικοί όροι και περιορισμοί δόμησης των γηπέδων που βρίσκονται εκτός σχεδίων πόλεων ή ορίων οικισμών υφιστάμενων προ του έτους 1923, οι οποίοι στερούνται ρυμοτομικού σχεδίου, ή ορίων οικισμών μέχρι 2.000 κατοίκων καθορίζονται στον Κώδικα Βασικής Πολεοδομικής Νομοθεσίας (π.δ. της 14/27.7.1999, εφεξής Κ.Β.Π.Ν.), ειδικότερα στο άρθρο του 162 (με το οποίο κωδικοποιήθηκαν, μεταξύ άλλων, τα άρθρα 17 του ν.δ. 17.7./16.8.1923 και 1 του π.δ. 24/31.5.1985), εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικώς για κάθε περιοχή από ειδικές διατάξεις, ενώ για ορισμένες κατηγορίες κτηρίων ισχύουν ειδικές διατάξεις του ανωτέρω Κώδικα (άρθρα 163-180) (βλ., αναλυτικώς, Δ. Χριστοφιλόπουλο, Δόμηση εκτός σχεδίου πόλεως, 2007, σελ. 25 επ. και 39 επ.).

Το Συμβούλιο της Επικρατείας δέχεται, σχετικώς, ότι «(...) βάσει των ε-

ξουσιοδοτικών διατάξεων των άρθρων 9, 10 παρ. 2, 14 και 17 του ν.δ. της 17.7/16.8.1923, είναι δυνατή η έκδοση κανονιστικών διαταγμάτων για τον καθορισμό ειδικών χρήσεων γης και όρων και περιορισμών δομήσεως τόσο σε περιοχές εντός σχεδίου πόλεως, όσο και σε περιοχές εκτός σχεδίου, όταν ο καθορισμός αυτός κρίνεται εν όψει τοπικών ή ειδικών συνθηκών απαραίτητος, ιδίως όταν οι συγκεκριμένες πολεοδομικές ρυθμίσεις υπαγορεύονται από την ανάγκη έγκαιρης επεμβάσεως προς προστασία του φυσικού περιβάλλοντος ή έλεγχο της οικοδομικής δραστηριότητας (ΣτΕ 696/1986 Ολομ.). Το κύρος των κανονιστικών αυτών διαταγμάτων ελέγχεται παρεμπιπτόντως» (ΣτΕ Ολομ 533, 534, 535/2003)). Βλ. αναλυτικότερα την παρατήρηση υπ' αριθμ. 8 στην από 16.11.2010 Έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής επί του Νοσχ «Επιτάχυνση και διαφάνεια υλοποίησης στρατηγικών επενδύσεων» επί της αντικαθιστάμενης ρύθμισης του άρθρου 7 παρ. 3 του ν. 3894/2010.

3. Επί του άρθρου 2 παρ. 14 και 19

α. Συμφώνως προς την προτεινόμενη ρύθμιση της παρ. 14, «Με εισήγηση του προέδρου της Δ.Ε.Σ.Ε. ή του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, η απόφαση της Δ.Ε.Σ.Ε. για την ένταξη της επενδυτικής πρότασης στη Διαδικασία Στρατηγικών Επενδύσεων μπορεί να εισάγεται προς κύρωση από τη Βουλή». Με την παρ. 19 του ίδιου άρθρου, μεταξύ άλλων, ορίζεται ότι «(...) Η απόφαση της Δ.Ε.Σ.Ε. για ένταξη της επενδυτικής πρότασης στη Διαδικασία Στρατηγικών Επενδύσεων ορίζει τις ειδικότερες λεπτομέρειες σχετικά με τις διαγωνιστικές διαδικασίες ανάθεσης του έργου ή της υπηρεσίας που εντάσσεται στη διαδικασία και μπορεί να προβλέπει την κύρωση της τελικής σύμβασης ανάθεσης από τη Βουλή (...)».

Εν προκειμένω παρατηρούνται τα ακόλουθα: Επισημαίνεται σχετικώς ότι, κατ' άρθρο 65 παρ. 1 του Συντάγματος, η Βουλή των Ελλήνων «ορίζει τον τρόπο της ελεύθερης και δημοκρατικής λειτουργίας της με Κανονισμό, που ψηφίζεται από την Ολομέλεια κατά το άρθρο 76 και δημοσιεύεται με παραγγελία του Προέδρου της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως». Η αυτονομία της Βουλής εκδηλώνεται με την αρμοδιότητά της να θεσπίζει, να τροποποιεί, να συμπληρώνει και να ερμηνεύει αυθεντικώς τον Κανονισμό της, χωρίς τη σύμπραξη της εκτελεστικής εξουσίας. Ζητήματα, επομένως, για τα οποία το Σύνταγμα θεσπίζει αποκλειστική αρμοδιότητα του Κανονισμού της Βουλής, δεν μπορούν να ρυθμισθούν με νόμο, όπως και αντιστρόφως, ζητήματα για τα οποία το Σύνταγμα θεσπίζει αποκλειστική αρμοδιότητα του νόμου, δεν μπορεί να ρυθμίσει ο Κανονισμός της Βουλής (ΚτΒ, βλ. Κ. Μαυριά, Συνταγματικό Δίκαιο, 2005, σελ. 270-271, Φ. Σπυρόπουλο, Εισαγωγή στο Συ-

νταγματικό Δίκαιο, 2006, σελ. 105, Ευ. Βενιζέλο, Μαθήματα Συνταγματικού Δικαίου, 2008, σελ. 185, Αθ. Ράϊκο, Συνταγματικό Δίκαιο, τ. Ι, τεύχ. Α΄, 2009, σελ. 212-215).

Περαιτέρω, κατ' άρθρο 21 παρ. 1 του ΚτΒ, η Ολομέλεια της Βουλής «έχει τις αρμοδιότητες που προβλέπουν το Σύνταγμα και ο Κανονισμός της Βουλής». Επισημαίνεται, ακόμη, ότι με διατάξεις του Κανονισμού της Βουλής παρέχεται, σε ορισμένες περιπτώσεις, εξουσιοδότηση στον κοινό νομοθέτη να ρυθμίσει ζητήματα που ανήκουν στο ρυθμιστικό πεδίο του Κανονισμού της Βουλής.

Οι ως άνω διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 14 και 19 αναφέρονται προφανώς στη νομική υποχρέωση του αρμόδιου υπουργού να ασκήσει νομοθετική πρωτοβουλία ενώπιον της Βουλής δυνάμει διάταξης νόμου.

β. Με τις ως άνω παραγράφους του άρθρου 2 του υπό ψήφιση Νσχ ορίζεται περαιτέρω ότι «(...) Στην περίπτωση διακρατικής συμφωνίας (...) μπορεί να προηγείται της κατάρτισης της διακρατικής συμφωνίας ενημέρωση της οικείας επιτροπής της Βουλής». Επίσης, ότι «Με πρωτοβουλία του Προέδρου της Δ.Ε.Σ.Ε. ή του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας ενημερώνεται η Βουλή για την απόφαση της Δ.Ε.Σ.Ε. για την ένταξη της επενδυτικής πρότασης στη Διαδικασία Στρατηγικών Επενδύσεων». Είναι αυτονόητο ότι οι ρυθμίσεις αυτές για την ενημέρωση της Βουλής ως προς τα ανωτέρω ζητήματα πραγματοποιούνται υπό τους όρους λειτουργίας του πολιτεύματος (βλ. ιδίως άρθρο 32 παρ. 9 ΚτΒ, βλ. και σχετικές διατάξεις του Συντάγματος και του ΚτΒ περί κοινοβουλευτικού ελέγχου).

4. Επί του άρθρου 3 εδ. τελευταίο

Στο εδάφιο τελευταίο του άρθρου 3 του Νσχ θα ήταν σκόπιμο να υπάρχει ρητή αναφορά στους ΟΤΑ α΄ και β΄ βαθμού, δεδομένου ότι οι υπηρεσίες τους εμπλέκονται στην έκδοση των σχετικών αδειών και άλλων συναφών διαδικασιών.

5. Επί του άρθρου 4 παρ. 3 και 4

α. Επί της παρ. 3: Ερωτάται εάν η ρύθμιση περιορίζεται στα φυσικά πρόσωπα. Επίσης, δεν ορίζεται πώς γίνεται η στελέχωση της Ειδικής Μονάδας Αδειοδοτικής Προώθησης Επενδύσεων (πρόσληψη, απόσπαση, μετάταξη κ.λπ.).

β. Επί της παρ. 4: Συμφώνως προς την προτεινόμενη ρύθμιση, «Με αποφάσεις του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, οι οποίες εκδίδονται μέσα σε τρεις (3) μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, καθορίζεται η λειτουργία της Ε.Μ.Α.Π.Ε. και του Μη.Χ.Α.Π.Ε., εξειδικεύονται οι επιστημονικές ειδικότητες και τα συνολικά απαιτούμενα

προσόντα των ενδιαφερομένων χειριστών και καθορίζονται τα κριτήρια επάρκειας, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, η διαδικασία επιλογής και εγγραφής στο Μητρώο και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την έγκριση της δραστηριοποίησης αυτών, οι αρμοδιότητες και οι υποχρεώσεις που αναλαμβάνουν, το ύψος της Διαχειριστικής Αμοιβής Διεκπεραίωσης και οι επί μέρους αμοιβές των χειριστών, οι υποχρεώσεις και οι λεπτομέρειες επιτήρησης των δραστηριοτήτων αυτών, η διαδικασία και οι λεπτομέρειες επιβολής κυρώσεων σε περίπτωση μη τήρησης των υποχρεώσεων καθώς και κάθε άλλη γενική ή επί μέρους πρόβλεψη απαραίτητη για την ομαλή λειτουργία της Ε.Μ.Α.Π.Ε. και του Μητρώου Χειριστών Αδειοδοτικής Προώθησης Επενδύσεων».

Συναφώς διατυπώνεται ο ακόλουθος προβληματισμός: Κατά την παρ. 2 εδ. β' του άρθρου 43 του Συντάγματος, επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση, να ορισθούν ως φορείς άσκησης κανονιστικής αρμοδιότητας, εκτός από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, και άλλα όργανα, εφόσον πρόκειται για «ειδικότερα θέματα ή θέματα με τοπικό ενδιαφέρον ή με χαρακτήρα τεχνικό ή λεπτομερειακό». Ειδικότερα θέματα είναι εκείνα τα οποία αποτελούν, κατά το περιεχόμενό τους και σε σχέση προς την ουσιαστική ρύθμιση που περιέχεται στο νομοθετικό κείμενο, μερική περίπτωση του θέματος που αποτελεί το αντικείμενο της εν λόγω νομοθετικής ρύθμισης (βλ. Ε. Σπηλιωτόπουλο, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, τόμος 1, 13η έκδ., 2010, σελ. 58 επ., και Χ. Μουκίου, Η κανονιστική αρμοδιότητα της Διοίκησης, 2009, σελ. 212 επ.. Επίσης, βλ. ΣτΕ 2701/1996, 358/1998, 3364/2004, 3889/2005, 1342/2006). Ενδεικτικώς, έχει κριθεί ότι η διάταξη που παρέχει τη νομοθετική εξουσιοδότηση πρέπει να διαγράφει, έστω σε γενικές γραμμές, την ακολουθητέα διαδικασία επιλογής προσωπικού (βλ. ΣτΕ 3276/1998, 4056/2005). Λεπτομερειακό είναι το ζήτημα που αφορά στη θέσπιση όλως δευτερευουσών και επουσιωδών ρυθμίσεων, ενώ οι κύριες και ουσιώδεις ρυθμίσεις πρέπει να έχουν τεθεί από τον ίδιο τον νομοθέτη (ΣτΕ 2820/1999, 2967/1999). Τεχνικού χαρακτήρα είναι το θέμα που αφορά στη θέσπιση ρύθμισης για την οποία απαιτείται παρέμβαση αρμόδιου τεχνικού οργάνου (ΣτΕ 2820/1999, 2967/1999).

Υπό το φως των ανωτέρω, ο προσδιορισμός, με υπουργική απόφαση, όλων των κρίσιμων ζητημάτων που αφορούν, ουσιαστικώς, τη στελέχωση, την οργάνωση, τη λειτουργία και «κάθε γενική ή επιμέρους πρόβλεψη απαραίτητη για την ομαλή λειτουργία της Ε.Μ.Α.Π.Ε. και του Μητρώου Χειριστών Αδειοδοτικής Προώθησης Επενδύσεων» απαιτεί επαρκέστερο προσδιορισμό του αντικειμένου της εξουσιοδότησης, συμφώνως προς τις επιταγές του Συντάγματος.

6. Επί του άρθρου 10 παρ. 1 στοιχ. α' και β'

Με το άρθρο 10 παρ. 1 στοιχ. α' και β' ορίζεται ότι, σε περίπτωση καταστροφής αρχαιοτήτων εξ υπαιτιότητας του επιβλέποντος αρχαιολόγου πεδίου ή του κυρίου του έργου, επιβάλλονται οι ποινικές κυρώσεις που προβλέπονται από τη διάταξη του άρθρου 56 του ν. 3028/2002 (στοιχ. α') και ότι, αν δεν δηλωθούν αμέσως οι αρχαιότητες που εντοπίζονται στο πλαίσιο εκτέλεσης του έργου εξ υπαιτιότητας του κυρίου του έργου ή των εργαζομένων στο έργο, εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 58 του ν. 3028/2002 (στοιχ. β'). Επισημαίνεται ότι, ενώ ο όρος «υπαιτιότητα» περιλαμβάνει τον δόλο και την αμέλεια (άρθρο 26 ΠΚ), θα πρέπει να ορίζεται ειδικώς στον νόμο ότι ένα πλημμέλημα τιμωρείται όταν τελείται από αμέλεια (άρθρο 26 ΠΚ). Περαιτέρω, η περιγραφόμενη στο άρθρο 58 του ν. 3028/2002 αξιόποινη συμπεριφορά τιμωρείται μόνο όταν τελείται με δόλο.

7. Επί του άρθρου 84

Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις ορίζεται ότι η μεταβίβαση των εταιρικών μεριδίων της ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρείας γίνεται εγγράφως και επάγεται αποτελέσματα ως προς την εταιρεία και τους εταίρους από τη γνωστοποίηση σε αυτήν της μεταβίβασης. Επίσης, ότι ο διαχειριστής οφείλει να καταχωρίζει αμέσως τη μεταβίβαση στο βιβλίο των εταίρων, υπό την προϋπόθεση ότι τηρήθηκαν οι προϋποθέσεις για τη μεταβίβαση, όπως προβλέπονται στον νόμο και το καταστατικό.

Επισημαίνεται συναφώς ότι με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 13 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος προβλέπεται ότι, πριν από τη μεταβίβαση εταιρικών μεριδίων, πρέπει να υποβάλλεται δήλωση απόδοσης του φόρου (με συντελεστή 20%) επί του κέρδους ή της ωφέλειας που πραγματοποιεί ο μεταβιβάζων, στο δε έγγραφο που συντάσσεται για τη μεταβίβαση, και το οποίο θεωρείται από τον προϊστάμενο της αρμόδιας Δ.Ο.Υ., επισυνάπτεται αντίγραφο της δήλωσης. Ορίζεται, επίσης, ότι σε περίπτωση μεταβίβασης μεριδίων, χωρίς να υποβληθεί η οικεία δήλωση από τον δικαιούχο του κέρδους ή της ωφέλειας, το πρόσωπο που αποκτά τα μερίδια είναι αλληλεγγύως και εις ολόκληρον συνυπεύθυνο με τον μεταβιβάζοντα για την πληρωμή του φόρου που οφείλεται.

8. Επί του άρθρου 100

Με την παράγραφο 2 προβλέπεται ότι, κατά τη διανομή των καθαρών κερδών της ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρείας, ποσοστό τουλάχιστον 5% αυτών θα κρατείται για σχηματισμό τακτικού αποθεματικού, το οποίο μπορεί μόνο να κεφαλαιοποιείται ή να συμψηφίζεται με ζημίες. Ερωτάται εάν πρέ-

πει να προβλεφθεί ότι η κράτηση για τακτικό αποθεματικό δεν είναι υποχρεωτική εφόσον η αξία αυτού έχει υπερβεί ένα ελάχιστο ποσοστό της αξίας των λογαριασμών των ιδίων κεφαλαίων που απεικονίζουν τις εισφορές των εταίρων (εταιρικό κεφάλαιο και λογαριασμοί καταχώρισης των εξωκεφαλαιακών και των εγγυητικών εισφορών), κατ' αναλογία των ισχυόντων στην ανώνυμη εταιρεία (άρθρο 44 κ.ν. 2190/1920) και την εταιρεία περιορισμένης ευθύνης (άρθρο 24 ν. 3190/1955).

9. Επί του άρθρου 116

Με την παράγραφο 9 ρυθμίζονται ζητήματα ασφάλισης του διαχειριστή και των μελών της ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρείας στον Οργανισμό Ασφάλισης Ελευθέρων Επαγγελματιών και, μεταξύ άλλων, τροποποιείται η παράγραφος 2 του άρθρου 1 του π.δ. 228/2005 (Καταστατικό του Οργανισμού Ασφάλισης Ελευθέρων Επαγγελματιών). Με τις προτεινόμενες τροποποιήσεις φαίνεται να καταργούνται οι ρυθμίσεις του άρθρου 51 του ν. 3996/2011, με τις οποίες είχαν προστεθεί νέα εδάφια στην περίπτωση δ' της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του π.δ. 228/2005.

Με την παράγραφο 11 ορίζεται ότι «οι εκάστοτε ισχύουσες φορολογικές διατάξεις για τις εταιρίες περιορισμένης ευθύνης (Ε.Π.Ε.) εφαρμόζονται και στις ιδιωτικές κεφαλαιουχικές εταιρίες (Ι.Κ.Ε.)». Προς αποφυγή ερμηνευτικών αμφισβητήσεων θα ήταν, ενδεχομένως, σκόπιμο να αναδιατυπωθεί η ρύθμιση ως εξής: «Οι εκάστοτε ισχύουσες φορολογικές διατάξεις για τις εταιρίες περιορισμένης ευθύνης και τους εταίρους τους εφαρμόζονται και στις ιδιωτικές κεφαλαιουχικές εταιρίες και στους εταίρους τους».

10. Επί του άρθρου 125 παρ. 1

Προκειμένου να διορθωθούν τα υπάρχοντα τυπογραφικά σφάλματα, η προς ψήφιση διάταξη, κατά την οποία, «Η καταχώριση του σήματος παρέχει στο δικαιούχο αποκλειστικό δικαίωμα. Ιδίως παρέχει το δικαίωμα της χρήσης αυτού, το δικαίωμα να επιθέτει αυτό στα προϊόντα, τα οποία προορίζεται να διακρίνει, να χαρακτηρίζει της παρεχόμενες υπηρεσίες, να επιθέτει αυτό στα περικαλύμματα και της συσκευασίες των εμπορευμάτων, στο χαρτί αλληλογραφίας, στα τιμολόγια, της τιμοκαταλόγους, της αγγελίες, της κάθε είδους διαφημίσεις, ως και σε άλλο έντυπο υλικό και να το χρησιμοποιεί σε ηλεκτρονικά ή οπτικοακουστικά μέσα», πρέπει να αντικατασταθεί ως εξής, «Η καταχώριση του σήματος παρέχει στο δικαιούχο αποκλειστικό δικαίωμα. Ιδίως παρέχει το δικαίωμα της χρήσης αυτού, το δικαίωμα να επιθέτει αυτό στα προϊόντα, τα οποία προορίζεται να διακρίνει, να χαρακτηρίζει τις παρεχόμενες υπηρεσίες, να επιθέτει αυτό στα περικαλύμματα και τις συ-

σκευασίες των εμπορευμάτων, το χαρτί αλληλογραφίας, τα τιμολόγια, τους τιμοκαταλόγους, τις αγγελίες, τις κάθε είδους διαφημίσεις, ως και σε άλλο έντυπο υλικό, και να το χρησιμοποιεί σε ηλεκτρονικά ή οπτικοακουστικά μέσα».

Επίσης, η φράση «συσκευασία της» στην παράγραφο 2 β) πρέπει να αντικατασταθεί από τη φράση «συσκευασία του».

11. Επί του άρθρου 131

Με την παρ. 1 του προτεινόμενου θεσπίζεται δυνατότητα μεταβίβασης, όχι μόνο του δικαιώματος στο σήμα, αλλά και του δικαιώματος «στην αίτηση κατάθεσης (δήλωση)».

Σκοπός της ως άνω ρύθμισης είναι «να επιτρέπεται, εκτός του σήματος και η μεταβίβαση του δικαιώματος προσδοκίας σε κατατεθέν αλλά μη ακόμα καταχωρισθέν σήμα, γεγονός που έχει σημασία για την προτεραιότητα» (Αιτιολογική Έκθεση, σελ. 32).

Υπό το φως του ως άνω σκοπού, θα έπρεπε να αντικατασταθεί, στην προτεινόμενη διάταξη, η φράση «το δικαίωμα στο σήμα ή στην αίτηση κατάθεσης (δήλωση)», με την, νομοτεχνικώς αρτιότερη, φράση «το δικαίωμα στο σήμα ή σε σήμα που έχει κατατεθεί, αλλά δεν έχει καταχωρισθεί».

12. Επί των άρθρων 138 παρ. 2 και 139 παρ. 1, 2

Κατά την πρώτη από τις προς ψήφιση διατάξεις, «Αν η δήλωση [κατάθεσης σήματος] δεν πληροί της προϋποθέσεις των άρθρων 135 και 136, η Υπηρεσία Σημάτων καλεί τον καταθέτη να διορθώσει ή συμπληρώσει τις διαπιστωθείσες παρατυπίες ή ελλείψεις (...)», κατά δε την τρίτη διάταξη, «Εάν από την έρευνα που πραγματοποιεί η Υπηρεσία Σημάτων, προκύπτει ότι η καταχώριση του σήματος είναι απαράδεκτη (...), ο καταθέτης καλείται μέσα σε ένα μήνα από την κλήση, είτε να ανακαλέσει τη δήλωση είτε να περιορίσει την έκταση προστασίας του σήματος σε βαθμό που να καθίσταται αυτό παραδεκτό ή να υποβάλει της παρατηρήσεις του».

Εξ άλλου, κατά την Αιτιολογική Έκθεση (σελ. 30), «Ο δεύτερος άξονας της αναμόρφωσης του θεσμικού πλαισίου [των σημάτων] αφορά την επιτάχυνση της διαδικασίας κατάθεσης και κατοχύρωσης του σήματος εμπορευμάτων και υπηρεσιών (...). [Περαιτέρω,] το προτεινόμενο σύστημα (...) αναμένεται να έχει πολλαπλές θετικές συνέπειες στη διαδικασία εξέτασης και καταχώρισης του σήματος. Ειδικότερα, ο χρόνος ολοκλήρωσης της διαδικασίας αναμένεται να μειωθεί στο 1/3 του απαιτούμενου με το ισχύον νομικό πλαίσιο (...) λόγω της ταχείας εξέτασης από μονομελές όργανο (...)».

Σημειώνεται ότι η προτεραιότητα στην καταχώριση σήματος και, κατ' επέκταση, το δικαίωμα αποκλειστικής χρήσης του καθορίζονται, καταρχήν, από

την ημερομηνία κατάθεσης της σχετικής δήλωσης, δηλαδή, «υποβολής των [απαιτούμενων] εγγράφων» (άρθρα 135 παρ. 2 και 147 παρ. 2), επί έλλειψης, όμως, τυπικών προϋποθέσεων του άρθρου 135, από την ημερομηνία, «κατά την οποία διορθώθηκαν ή συμπληρώθηκαν όλες οι διαπιστωθείσες παρατυπίες ή ελλείψεις [του άρθρου 135]» (άρθρο 138 παρ. 3).

Υπό το φως του, κατά τα ανωτέρω, σκοπού των προτεινόμενων ρυθμίσεων, καθώς και του τρόπου καθορισμού της προτεραιότητας στην καταχώριση σήματος, θα έπρεπε να τάσσεται προθεσμία από την υποβολή δήλωσης κατάθεσης σήματος, εντός της οποίας η Υπηρεσία Σημάτων καλεί τον καταθέτη, είτε «να διορθώσει ή συμπληρώσει τις διαπιστωθείσες παρατυπίες ή ελλείψεις» (άρθρο 138 παρ. 2), ιδίως του άρθρου 135, είτε «να ανακαλέσει τη δήλωση [ή] να περιορίσει την έκταση προστασίας του σήματος σε βαθμό που να καθίσταται αυτό παραδεκτό ή να υποβάλει της παρατηρήσεις του» (άρθρο 139 παρ. 2).

Περαιτέρω, ενόψει της δεύτερης από τις προτεινόμενες διατάξεις (άρθρο 139 παρ. 1), κατά την οποία, «Εάν δεν συντρέχει κάποιος λόγος απαραδέκτου (...), η δήλωση γίνεται δεκτή και δημοσιεύεται η σχετική απόφαση στο διαδικτυακό τόπο της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου (ΓΓΕ) μέσα σε προθεσμία ενός μήνα από τη λήψη ημερομηνίας κατάθεσης», θα μπορούσε η ως άνω μηνιαία προθεσμία να ισχύει και για την κλήση του καταθέτη «να ανακαλέσει τη δήλωση είτε να περιορίσει την έκταση προστασίας του σήματος σε βαθμό που να καθίσταται αυτό παραδεκτό ή να υποβάλει της παρατηρήσεις του» (άρθρο 139 παρ. 2).

13. Επί του άρθρου 145 παρ. 2

α. Κατά την προτεινόμενη διάταξη, στη «σύνθεση [της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων] συμμετέχουν τρία μέλη (...). Απαρτίζεται από τμήματα, τα οποία συντίθενται από (...)», αντί του ορθού στη «συγκρότηση [της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων] συμμετέχουν τρία μέλη (...). Απαρτίζεται από τμήματα, τα οποία συγκροτούνται από (...)» (για τις έννοιες της «συγκρότησης» και της «σύνθεσης» συλλογικού διοικητικού οργάνου, βλ. άρθρα 13 και 14, αντιστοίχως, του ν. 2690/1999 - Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας, βλ. και Επ. Σπηλιωτόπουλο, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, 2011, αρ. 123, 126).

β. Περαιτέρω, προτείνεται δυνατότητα, το τρίτο μέλος της Δ.Ε.Σ. να είναι «δικηγόρος για τον οποίο ισχύει η διάταξη περί ασυμβιβάστου του άρθρου 62 του Κώδικα περί Δικηγόρων (ν.δ. 3026/1954, στο εξής, Κώδικας)».

Επισημαίνεται ότι, κατά το ως άνω άρθρο του Κώδικα, «1. Αποβάλλει αυτοδικαίως την ιδιότητα του Δικηγόρου ο διατελών εις πάσαν έμμισθον υπηρεσίαν Δημοσίαν (Πολιτικήν ή Στρατιωτικήν) Δημοτικήν (...) ή Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου και διαγράφεται του εις ο είναι εγγεγραμμένος μη-

τρώου (...), σε κάποιες δε περιπτώσεις εξαιρέσεων από το εν λόγω ασυμβίβαστο, προβλέπεται αναστολή της άσκησης του δικηγορικού επαγγέλματος (βλ. παρ. 3 του άρθρου 62 του Κώδικα).

Εξ άλλου, κατ' άρθρο 63 του Κώδικα, «4. Κατ' εξαίρεσιν επιτρέπεται εις τον Δικηγόρον α) η επί παγία ετησία ή μηνιαία αμοιβή παροχή καθαρώς νομικών εργασιών είτε ως Δικαστικού ή Νομικού Συμβούλου είτε ως Δικηγόρου (...).».

Υπό το φως των ανωτέρω, θα έπρεπε, ενδεχομένως, να διευκρινισθεί το ζήτημα της αναστολής άσκησης του δικηγορικού λειτουργήματος από δικηγόρο που επιλέγεται ως μέλος της Δ.Ε.Σ., καθώς και να γίνεται παραπομπή και στη διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 63 του Κώδικα περί Δικηγόρων.

14. Επί του άρθρου 147

α. Κατά την παρ. 1, εδ. β' του προς ψήφιση άρθρου, «Όταν το σήμα γίνει δεκτό με απρόσβλητη απόφαση του εξεταστή και της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων, ή με τελεσίδικη απόφαση των τακτικών δικαστηρίων, σημειώνεται στο μητρώο σημάτων η λέξη “καταχωρίστηκε” με τις τυχόν μεταβολές ως προς τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες στα οποία αναφέρεται το σήμα».

Λόγοι ασφάλειας δικαίου θα επέβαλλαν, ίσως, καταχώριση σήματος υπό την προϋπόθεση ύπαρξης αμετάκλητης, και όχι μόνο τελεσίδικης, δικαστικής απόφασης.

β. Κατά την παρ. 2 του προς ψήφιση άρθρου, «Το σήμα που έγινε δεκτό θεωρείται ότι καταχωρίστηκε από την ημέρα υποβολής της δήλωσης».

Επισημαίνεται ότι επί τυπικών, κατ' άρθρο 135 του Νσχ, ελλείψεων της δήλωσης κατάθεσης, ως ημερομηνία κατάθεσης του σήματος χορηγείται από την Υπηρεσία η ημερομηνία, «κατά την οποία διορθώθηκαν ή συμπληρώθηκαν όλες οι διαπιστωθείσες παρατυπίες ή ελλείψεις» (άρθρο 138 παρ. 3 Νσχ).

15. Επί του άρθρου 156 παρ. 1 περ. 6', 4

α. Με το άρθρο 156 παρ. 1 περ. β' του υπό ψήφιση Νσχ προβλέπεται ότι τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών και με χρηματική ποινή τουλάχιστον έξι χιλιάδες ευρώ όποιος χρησιμοποιεί σήμα φήμης κατά παράβαση του άρθρου 125 παρ. 3 περ. γ' με πρόθεση να εκμεταλλευθεί ή να βλάψει τη φήμη του. Το άρθρο 125 παρ. 3 περ. γ' του υπό ψήφιση Νσχ ορίζει ότι ο δικαιούχος του σήματος δικαιούται να απαγορεύει σε κάθε τρίτο να χρησιμοποιεί στις συναλλαγές, χωρίς την άδειά του, σημείο ταυτόσημο ή παρόμοιο με το σήμα που έχει αποκτήσει φήμη και η χρησιμοποίηση του σημείου θα προσπόριζε σε αυτό, χωρίς εύλογη αιτία, αθέμιτο όφελος από τον διακριτικό χαρακτήρα ή τη φήμη του προγενέστερου σήματος ή θα έβλαπτε τον

διακριτικό χαρακτήρα ή τη φήμη του, ανεξαρτήτως του εάν το σημείο προορίζεται να διακρίνει προϊόντα ή υπηρεσίες που ομοιάζουν με τα προϊόντα ή υπηρεσίες του προγενέστερου σήματος. Η αρχή της νομιμότητας επιβάλλει τη σαφή περιγραφή της αξιόποινης συμπεριφοράς στον νόμο. Η κατά παραπομπή περιγραφή αξιόποινης συμπεριφοράς πληροί την αρχή της νομιμότητας, υπό την προϋπόθεση ότι η συμπεριφορά περιγράφεται σαφώς και στον παραπεμπόμενο κανόνα. Εν προκειμένω, ενώ το άρθρο 156 παρ. 1 περ. β΄ παραπέμπει στο άρθρο 125 παρ. 3 περ. γ΄, περιέχει στοιχεία υποκειμενικής υπόστασης, λ.χ. «με πρόθεση να εκμεταλλευτεί ή να βλάψει τη φήμη του», τα οποία ήδη περιλαμβάνονται ως στοιχεία της απαγορευόμενης συμπεριφοράς στο άρθρο 125 παρ. 3 περ. γ΄. Θα ήταν νομοτεχνικώς ορθότερο, αντί της παραπομπής στο άρθρο 125 παρ. 3 περ. γ΄, να περιγραφεί η αξιόποινη συμπεριφορά εξ ολοκλήρου στο άρθρο 156 παρ. 1 περ. β΄ με πρότυπο την απαγορευμένη συμπεριφορά στο άρθρο 125 παρ. 3 περ. γ΄.

β. Στην παρ. του άρθρου 156 ορίζεται ότι η απόπειρα των ως άνω πράξεων τιμωρείται με μειωμένη την ποινή των ανωτέρω παραγράφων. Επειδή στο άρθρο 42 παρ. 1 και 2 ΠΚ ορίζεται ότι η απόπειρα τιμωρείται με ποινή ελαττωμένη σε σχέση με το ολοκληρωμένο έγκλημα, εκτός αν το δικαστήριο κρίνει ότι η ελαττωμένη ποινή δεν επαρκεί για να αποτρέψει τον υπαίτιο από την τέλεση άλλων αξιόποινων πράξεων, θα ήταν ενδεχομένως σκόπιμο να διευκρινισθεί αν η διάταξη εισάγει εξαίρεση από τον κανόνα του άρθρου 42 παρ. 1 και 2 ΠΚ.

16. Επί του άρθρου 158 παρ. 2

Κατά την προς ψήφιση διάταξη, «Οι αποφάσεις της Υπηρεσίας Σημάτων και της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων, κατά των οποίων δεν χωρεί προσφυγή και οι τελεσίδικες αποφάσεις των διοικητικών δικαστηρίων που εκδίδονται κατά τον παρόντα νόμο, είναι υποχρεωτικές για τα πολιτικά δικαστήρια και κάθε άλλη αρχή».

Σημειώνεται, συναφώς, ότι κατ' άρθρο 2 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (π.δ. 503/1985), όπως αυτό ερμηνεύεται από τον Άρειο Πάγο (ενδεικτικώς, ΑΠ 1709/2010), «Τα τακτικά πολιτικά δικαστήρια, όταν κρίνουν τις υπαγόμενες σε αυτά κατά το άρθρο 1 Κ.Πολ.Δ. ιδιωτικές διαφορές μπορούν να εξετάσουν παρεμπιπτόντως το κύρος και τη νομιμότητα των πράξεων της διοικήσεως, εφόσον τούτο δεν έχει αποκλεισθεί από το νόμο και δεν έχει εκδοθεί περί του κύρους αυτών απόφαση του Συμβουλίου Επικρατείας, η οποία και δεσμεύει τα πολιτικά δικαστήρια. Τα τελευταία περιορίζονται να ερευνήσουν, εάν τα όργανα της διοικήσεως ενήργησαν κατά τους διαγραφόμενους από το νόμο όρους και τύπους μέσα στα πλαίσια της εξουσίας τους, χωρίς να μπορούν να ελέγξουν και την ουσιαστική κρίση αυτών, ως προς την ύ-

παρξη ή μη των πραγματικών προϋποθέσεων. Έλεγχος δε νομιμότητας της διοικητικής πράξης συνιστά και η εξέταση της καθ' υπέρβαση εξουσίας εκδόσεως και της αντισυνταγματικότητας της διοικητικής πράξης, καθώς και η εξέταση της ύπαρξης ή μη αιτιολογίας, όταν επιβάλλεται ειδικώς από το νόμο ή από τη φύση της υποθέσεως. Ο παρεμπόππων έλεγχος δεν αποκλείεται, όταν η υπό κρίση διοικητική πράξη κατέστη απρόσβλητη, επειδή έχει παρέλθει άπρακτη η προθεσμία για την προσφυγή ή την αίτηση ακύρωσης ενώπιον του εκάστοτε αρμόδιου δικαστηρίου».

17. Επί των άρθρων 159 και 160

Τα προτεινόμενα άρθρα επιγράφονται, «Έκπτωση από το δικαίωμα» και «Λόγοι έκπτωσης», αντιστοίχως, περιλαμβάνονται δε στο Κεφάλαιο ΣΤ', υπό τον τίτλο, «Παραίτηση, έκπτωση, το δικαίωμα, ακυρότητα».

Περαιτέρω, ως «Έκπτωση από το δικαίωμα» ρυθμίζεται (άρθρο 159) η παραίτηση από αυτό, ενώ ως «Λόγοι έκπτωσης» αναφέρονται (άρθρο 160) άλλοι, πλην της παραίτησης του σηματούχου.

Υπό το φως των ως άνω, θα έπρεπε το άρθρο 159 να επιγράφεται «Παραίτηση δικαιούχου».

Επίσης, ο τίτλος του Κεφαλαίου ΣΤ' πρέπει να διορθωθεί ως εξής: «Παραίτηση, έκπτωση από το δικαίωμα, ακυρότητα».

18. Επί των άρθρων 162 και 146

Κατά το προς ψήφιση άρθρο 162, επί αιτήσεως διαγραφής σήματος αποφαίνεται η Δ.Ε.Σ..

Εξ άλλου, κατά το προτεινόμενο άρθρο 146 και υπό τον τίτλο «Προσφυγή ενώπιον των Διοικητικών Δικαστηρίων», «1. Οι αποφάσεις της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων που έχουν κρίνει επί ανακοπών, ως και επί προσφυγών, σύμφωνα με το άρθρο 144, υπόκεινται σε προσφυγή ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων (...)».

Υπό το φως των ανωτέρω, χρήζει διευκρίνισης το ζήτημα της δυνατότητας άσκησης προσφυγής ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων και κατά των αποφάσεων της Δ.Ε.Σ. επί αιτήσεων διαγραφής σήματος.

Σημειώνεται ότι, κατ' άρθρο 13 παρ. 1 του ν. 2239/1994, προσφυγή προβλέπεται «κατά των αποφάσεων της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων» αδιακρίτως, κατά δε το άρθρο 17, «Διαγραφή», του εν λόγω νόμου, «7. Στην περίπτωση διαγραφής λόγω μη χρήσεως, η Διοικητική Επιτροπή Σημάτων ή τα αρμόδια δικαστήρια μπορούν να αντιστρέψουν το βάρος αποδείξεως».

19. Επί του άρθρου 164

Το προς ψήφιση άρθρο φέρει τον τίτλο «Κύρωση Πρωτοκόλλου Μαδρίτης».

Σημειώνεται ότι το Πρωτόκολλο της Μαδρίτης έχει κυρωθεί με τον ν. 2783/2000, «Κύρωση του Πρωτοκόλλου σχετικού με τη Συμφωνία της Μαδρίτης που αφορά τη διεθνή καταχώρηση σημάτων», στον οποίο, εξ άλλου, γίνεται παραπομπή με την παρ. 1 του προτεινόμενου άρθρου.

20. Επί του άρθρου 197 παρ. 1 και 3

Συμφώνως προς την παρ. 1 του προτεινόμενου άρθρου, «Υπηρεσία Μεσιτείας είναι η υπόδειξη ευκαιριών ή η μεσολάβηση για τη σύναψη συμβάσεων σχετικών με τα ακίνητα και ιδίως συμβάσεων πώλησης, ανταλλαγής, μίσθωσης, χρηματοδοτικής μίσθωσης, σύστασης δουλείας ή αντιπαροχής ακινήτων», κατά δε την παρ. 3, «Για θέματα που δεν ρυθμίζονται από τον παρόντα νόμο, εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 703-707 του Αστικού Κώδικα περί μεσιτείας». Σημειώνεται ότι, κατά τη διάταξη του άρθρου 703 ΑΚ, «εκείνος που υποσχέθηκε αμοιβή σε κάποιον (μεσίτη) για τη μεσολάβηση ή την υπόδειξη ευκαιρίας για τη σύναψη μιας σύμβασης, έχει υποχρέωση να πληρώσει μόνον αν η σύμβαση καταρτισθεί ως συνέπεια αυτής της μεσολάβησης ή υπόδειξης». Όπως έχει παγίως νομολογηθεί (ΑΠ 60/2009, ΕφΑθ, 3876/2010, ΔΕΕ 2011, σελ. 825), επειδή «πότε υπάρχει μεσολάβηση και πότε υπόδειξη δεν ορίζεται στο νόμο (...), η μεσολάβηση περιλαμβάνει συνήθως, κάθε πρόσφορη ενέργεια του μεσίτη, για να έλθουν σε επαφή τα ενδιαφερόμενα μέρη, με σκοπό να συνεννοηθούν για την κατάρτιση της συμβάσεως και είναι δυνατό, αλλά δεν απαιτείται, να περιλαμβάνει επιπλέον και την παρακολούθηση από τον μεσίτη των συνεννοήσεων των μερών, τη μεταφορά ή γνωστοποίηση των προτεινόμενων από το ένα μέρος στο άλλο όρων ή και τη διαπραγμάτευση των όρων αυτών, ενώ η υπόδειξη ευκαιρίας είναι κάτι λιγότερο από τη μεσολάβηση, διότι με αυτήν ο μεσίτης ενημερώνει απλώς τον εντολέα του για την ύπαρξη συγκεκριμένης και άγνωστης προηγούμενως σ' αυτόν δυνατότητας συνάψεως της συμβάσεως που τον ενδιαφέρει. Η εντολή προς τον μεσίτη μπορεί να αφορά μόνον τη μεσολάβηση ή μόνον την υπόδειξη ευκαιρίας ή και τις δύο».

21. Επί του άρθρου 198 παρ. 1 στοιχ. β´

Στο άρθρο 198 παρ. 1 στοιχ. β´ προβλέπεται ότι προϋπόθεση άσκησης του επαγγέλματος του μεσίτη είναι το φυσικό πρόσωπο να μην έχει καταδικασθεί για κακούργημα ή για περιοριστικώς απαριθμούμενα πλημμελήματα, στα οποία θα ήταν σκόπιμο να προστεθεί, εάν αυτή είναι η βούληση του νομοθέτη, και η νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.

22. Επί του άρθρου 200 παρ. 5

Κατά την ανωτέρω διάταξη, «ο μεσίτης ακινήτων έχει δικαίωμα να αξιώσει

τη συμφωνηθείσα αμοιβή κατά την κατάρτιση της κύριας σύμβασης, εφόσον έχει ο ίδιος μεσολαβήσει στη σύναψή της ανεξάρτητα από το είδος της κύριας σύμβασης που καταρτίστηκε τελικά για το ακίνητο».

Έχει κριθεί σχετικώς ότι, για να δικαιούται ο μεσίτης «αμοιβή πρέπει (...) να υπάρχει αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της μεσιτικής δραστηριότητας και της καταρτίσεως της πράξεως, για την οποία δόθηκε η εντολή. Εξάλλου, στην εντολή προς υπόδειξη ευκαιρίας για τη σύναψη αστικής συμβάσεως δεν απαιτούνται περαιτέρω προσωπικές ενέργειες του μεσίτη, αφού αρκεί ότι έλαβε χώρα υπόδειξη ευκαιρίας και ότι η σύμβαση καταρτίστηκε λόγω της υπόδειξης αυτής, μάλιστα δε η σύναψη της συμβάσεως δεν απαιτείται να είναι αποκλειστικώς και κυρίως το προϊόν των ενεργειών του μεσίτη, διότι δεν αποκλείεται και παρεπόμενη ενέργεια αυτού ή άλλη δευτερεύουσα προσπάθεια του να είναι υπό ορισμένες συνθήκες επαρκής ή και η μόνη απαιτούμενη, όπως το γεγονός ότι ο μεσίτης έδωσε στον εντολέα του τη διεύθυνση και το όνομα του ενδιαφερομένου για τη σύναψη της σύμβασης, ώστε να καθιστά δυνατή την απευθείας διαπραγμάτευση. Απαιτείται, δηλαδή, για τη δημιουργία υποχρεώσεως προς καταβολή της μεσιτικής αμοιβής, αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της μεσολαβήσεως ή της υποδείξεως ευκαιρίας και της καταρτίσεως της συμβάσεως, όχι όμως και συμφωνία των οικονομικών όρων αυτής, που απόκειται στην ελευθερία συναλλακτικής δράσεως των συμβαλλομένων, εκτός αν η καταβολή της αμοιβής εξαρτήθηκε από την κατάρτιση της συμβάσεως με τους όρους που καθορίστηκαν, όπως με την επιτυχία ορισμένου τιμήματος» (βλ. ενδεικτικώς, ΑΠ 676/2007, ΑΠ 964/2006 ΝοΒ, 2006, σελ. 1478, ΑΠ 965/2006, ΑΠ 379/2005 ΕλλΔνη, 2005, σελ. 208, ΑΠ 1524/2003 ΕλλΔνη 2005, σελ. 702).

23. Επί του άρθρου 217

Με την προτεινόμενη διάταξη τροποποιείται το εδ. β' της παραγράφου 1 του άρθρου 53 του ν. 2935/2001 και ορίζεται ότι εφεξής τα έξοδα υπεράσπισης και πολιτικής αγωγής του προσωπικού του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας και του προσωπικού των εποπτευόμενων ν.π.δ.δ., το οποίο αποκαθίσταται (αφορά περιπτώσεις προσωπικού για το οποίο έχει εκδοθεί αμετάκλητη αθωωτική απόφαση ή αμετάκλητο βούλευμα που αποφαίνεται να μην απαγγελθεί κατά αυτού κατηγορία ή ότι η υπόθεση πρέπει να τεθεί στο αρχείο με πράξη του αρμόδιου εισαγγελέα), καθορίζονται με π.δ. που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας.

Επισημαίνεται, σχετικώς, η υπ' αριθ. 75/2010 γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (εφεξής ΝΣΚ) (Τμ. Β'), κατά την οποία, ειδικώς για το πολιτικό προσωπικό του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και

Ναυτιλίας, καθώς και των εποπτευόμενων από αυτό ν.π.δ.δ., εξακολουθούν να ισχύουν, κατά παραπομπή εκ του άρθρου 53 του ν. 2935/2001 (για την έννοια της νομοθέτησης κατά παραπομπή, βλ., ενδεικτικώς, ΣτΕ [Ολ] 610/1988, ΕΔΚΑ 1988, σελ. 341, καθώς και ΣτΕ 1734/2002), «οι διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 3 του ν. 2575/1998, παρεπομένως και οι διατάξεις του άρθρου 20 παρ. 6 του ν. 1481/1984, που προστέθηκε με το άρθρο 16 του ν. 2018/1992 και του π.δ. 281/1993 και μόνον καθόσον αφορά στην καταβολή εξόδων στα οποία υποβλήθηκαν τα εν λόγω πρόσωπα προς υπεράσπισή τους για τα συγκεκριμένα ποινικά αδικήματα του άρθρου 49 του ν. 2935/2001».

24. Επί του άρθρου 220

Με το προτεινόμενο άρθρο αντικαθίσταται το άρθρο όγδοο του ν. 2932/2001, όπως ισχύει, και τροποποιείται η διαδικασία σύναψης σύμβασης ανάθεσης δημόσιας υπηρεσίας στις θαλάσσιες ενδομεταφορές, σε περίπτωση μη εκδήλωσης ενδιαφέροντος για ελεύθερη δρομολόγηση πλοίου.

Σημειώνεται ότι, σε επίπεδο δικαίου Ευρωπαϊκής Ένωσης, δυνάμει του άρθρου 84 παρ. 2 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 104 ΣυνθΛΕΕ), εκδόθηκε, αρχικώς, ο Κανονισμός (ΕΟΚ) 4055/86 του Συμβουλίου (ΕΕ L 378/31.12.1986), με τον οποίον εισήχθη η αρχή της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών στον τομέα των θαλασσίων μεταφορών μεταξύ κρατών μελών, καθώς και μεταξύ κρατών μελών και τρίτων χωρών. Ακολούθησε η έκδοση του Κανονισμού (ΕΟΚ) 3577/1992 του Συμβουλίου (ΕΕ L 364/12.12.1992), με τον οποίον η αρχή της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών επεκτάθηκε και στις θαλάσσιες μεταφορές στο εσωτερικό των κρατών μελών. Ειδικότερα, ο Κανονισμός 3577/92 όρισε, στο άρθρο 2, μεταξύ άλλων, ότι ως «σύμβαση ανάθεσης δημόσιας υπηρεσίας νοείται μια σύμβαση που συνάπτεται μεταξύ των αρμόδιων αρχών ενός κράτους μέλους και ενός πλοιοκτήτη της Κοινότητας με σκοπό να παρέχονται στο κοινό επαρκείς υπηρεσίες μεταφορών». Κατά τον Κανονισμό, η σύμβαση ανάθεσης δημόσιας υπηρεσίας μπορεί να περιλαμβάνει «υπηρεσίες μεταφορών που να ανταποκρίνονται σε καθορισμένα πρότυπα συνέχειας, τακτικής εξυπηρέτησης, μεταφορικής ικανότητας και ποιότητας, - συμπληρωματικές υπηρεσίες μεταφορών, - υπηρεσίες μεταφορών με καθορισμένα κόμιστρα και υποκειμένες σε ειδικούς όρους, ιδίως για ορισμένες κατηγορίες επιβατών ή για ορισμένες συνδέσεις, - προσαρμογές των υπηρεσιών σε πραγματικές ανάγκες». Ως υποχρεώσεις δε παροχής δημόσιας υπηρεσίας «νοούνται οι υποχρεώσεις τις οποίες οι εν λόγω πλοιοκτήτες της Κοινότητας, αν ελάμβαναν αποκλειστικά υπόψη τα δικά τους εμπορικά συμφέροντα, δεν θα αναλάμβαναν στην ίδια έκταση ή με τους αυτούς όρους».

Περαιτέρω, με το άρθρο 4 του Κανονισμού ορίστηκε ότι «οποιοδήποτε

κράτος μέλος μπορεί να συνάψει συμβάσεις ανάθεσης δημόσιας υπηρεσίας ή να επιβάλει υποχρεώσεις δημόσιας υπηρεσίας, ως προϋπόθεση για την παροχή υπηρεσιών ενδομεταφορών, σε ναυτιλιακές εταιρείες που συμμετέχουν σε τακτικές γραμμές από και προς νησιά καθώς και μεταξύ τους», οφείλει, όμως, «να ενεργεί κατά τρόπον ώστε να μη δημιουργούνται διακρίσεις εις βάρος οποιουδήποτε πλοιοκτήτη της Κοινότητας».

Σημειώνεται ότι το ΔΕΕ έχει κρίνει, με την απόφαση της 20.2.2001, C-205/99, Analir κ.λπ., Συλλογή 2001, σ. I-1271, ότι ο Κανονισμός 3577/1992 θεσπίσθηκε με σκοπό να θέσει σε εφαρμογή, στον τομέα των θαλασσίων ενδομεταφορών, την αρχή της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών, αλλά, πάντως, συμφώνως προς τις προϋποθέσεις και υπό την επιφύλαξη των εξαιρέσεων που ο ίδιος ο Κανονισμός προβλέπει (βλ. σκέψεις 19 και 20), καθώς και ότι οι υποχρεώσεις δημόσιας υπηρεσίας πρέπει να θεμελιώνονται σε αντικειμενικά κριτήρια, να μην εισάγουν διακρίσεις και να γνωστοποιούνται εκ των προτέρων. Κατ' αυτόν τον τρόπο, και υπό τον όρο ότι ο επιδιωκόμενος σκοπός δεν μπορεί να εκπληρωθεί με ηπιότερες παρεμβάσεις, όπως για παράδειγμα, με τη θέσπιση ενός συστήματος δηλώσεων, υποβαλλόμενων εκ των υστέρων, η αποσαφήνιση του περιεχομένου των υποχρεώσεων δημόσιας υπηρεσίας δια μέσου μιας προηγούμενης διοικητικής έγκρισης συνιστά μέθοδο σύμφωνη προς τις απαιτήσεις της αρχής της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών, έτσι όπως εφαρμόζεται από τον Κανονισμό 3577/1992 στις θαλάσσιες μεταφορές (βλ. και ΣτΕ 4291-2/2009).

25. Επί του άρθρου 222 (άρθρο 1 του ν. 3872/2010)

Συμφώνως προς την προτεινόμενη διάταξη, το δικαίωμα εκτέλεσης πλόων του άρθρου 165 παρ. 3 περ. β' του ΚΔΝΔ που παρέχεται σε πλοία με κοινοτική σημαία και σημαία χωρών του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (Ε.Ο.Χ.) «παρέχεται εφεξής και στα πλοία με σημαία τρίτων χωρών, με την προϋπόθεση ότι τα πλοία, τα οποία διενεργούν τους πλόες, έχουν μεταφορική ικανότητα μεγαλύτερη των 49 επιβατών και εκτελούν κυκλικό περιηγητικό ταξίδι, μεταξύ του αφετήριου ελληνικού λιμένα και ελληνικών ή και ξένων λιμένων, με αποκλειστικό σκοπό την θαλάσσια αναψυχή και περιήγηση των επιβατών, έναντι ενιαίου εισιτηρίου (ναύλου) και υπό τον όρο ότι ο λιμένας της οριστικής αποβίβασης των επιβατών είναι ο αφετήριος λιμένας». Όπως επισημαίνεται στην Αιτιολογική Έκθεση, διά της εν λόγω τροποποίησης καταργείται η προϋπόθεση της προηγούμενης υπογραφής σχετικής σύμβασης μεταξύ της πλοιοκτήτριας εταιρείας και του Ελληνικού δημοσίου διότι «από την μέχρι τώρα εφαρμογή του ν. 3872/2010 (..) διαπιστώθηκε ότι η σύναψη της προβλεπόμενης σύμβασης του άρθρου 1 λειτούργησε αποτρεπτικά στο να δραστηριοποιηθούν πλοία με σημαία τρίτων χωρών στο χώρο της κρουα-

ζιέρας στη χώρα μας (...).».

Επισημαίνεται, κατ' αρχάς, ότι μία από τις σημαντικότερες εκδηλώσεις της πλήρους κυριαρχίας του παράκτιου κράτους ως προς τη διακίνηση πλοίων από και προς τους λιμένες του είναι το προνόμιο της ακτοπλοΐας υπέρ των πλοίων με εθνική σημαία. Στην ελληνική έννομη τάξη το προνόμιο της ακτοπλοΐας υπέρ των ελληνικών πλοίων ρυθμίζεται από τα άρθρα 165-166 ΚΔΝΔ και σειρά π.δ. (Κ. Ιωάννου, Αν. Στρατή, Δίκαιο της Θάλασσας, β' έκδ., 2000, σελ. 74-75). Ειδικότερα, η μεταφορά επιβατών μεταξύ ελληνικών λιμένων αποτελεί δικαίωμα των ελληνικών πλοίων που έχουν αναγνωρισθεί ως επιβατηγά και έχουν αναλάβει, συμφώνως προς τις ισχύουσες διατάξεις, την εκτέλεση τακτικών δρομολογίων μεταξύ ελληνικών λιμένων επακριβώς καθορισμένων (ΚΔΝΔ 165 παρ. 1). Τα ανωτέρω πλοία έχουν επίσης το δικαίωμα να παραλαμβάνουν από ελληνικούς λιμένες επιβάτες για περιήγηση. Δικαίωμα που ισχύει και όταν η περιήγηση εκτείνεται και σε αλλοδαπούς λιμένες, εφόσον ο λιμένας της οριστικής αποβίβασης των περιηγητών είναι ημεδαπός (ΚΔΝΔ 165 παρ. 3), βλ., αναλυτικώς, Έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής της 23.8.2010 επί του Νοχ «Εκτέλεση περιηγητικών πλόων από πλοία με σημαία τρίτων χωρών με αφετηρία ελληνικό λιμένα και άλλες διατάξεις», ν. 3872/2010.

Περαιτέρω, σημειώνεται ότι, υπό το ισχύον καθεστώς, μεταξύ των προϋποθέσεων που πρέπει να συντρέχουν αθροιστικώς, για τη διενέργεια των πλόων, περιλαμβάνεται και η σχέση αμοιβαιότητας μεταξύ των τρίτων χωρών, τη σημαία των οποίων φέρουν τα πλοία που θα εκτελέσουν τους πλόες, και των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ε.Ο.Χ. για τη διενέργεια αντίστοιχων πλόων, προϋπόθεση η οποία, διά της προτεινόμενης ρύθμισης, καταργείται, δίχως να αιτιολογείται σαφώς η σχετική νομοθετική πρωτοβουλία.

Τέλος, επισημαίνεται ότι στην παράγραφο 2 του προτεινόμενου άρθρου 1 του ν. 3872/2010 αναφέρεται το Φ.Ε.Κ. Α' 180 ως στοιχείο δημοσίευσης του π.δ. 122/1995 αντί του ορθού Φ.Ε.Κ. Α' 75.

26. Επί του άρθρου 231

Με την προτεινόμενη διάταξη τροποποιείται η παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 3526/2007, όπως ισχύει, προκειμένου να επέλθει, κατά την Αιτιολογική Έκθεση, «πλήρης απελευθέρωση της αρτοποιητικής διαδικασίας των ενδιάμεσων προϊόντων αρτοποιίας (bake off)».

Επισημαίνεται, κατ' αρχάς, ότι με δύο αποφάσεις του ΔΕΕ της 14ης Σεπτεμβρίου 2006 (συνεκδικασθείσες υποθέσεις C 158-04, C 159-04 και υπόθεση C 82-05), που εκδόθηκαν μετά από προσφυγή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας, κρίθηκε ότι η Ελληνική Δημοκρατία,

εξομοιώνοντας τη διαδικασία τελικής έψησης ή αναθέρμασης των προϊόντων «bake off» με τη διαδικασία πλήρους παρασκευής άρτου και υπάγοντάς την στις προϋποθέσεις της σχετικής με την αρτοποιία εθνικής νομοθεσίας, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 28 ΣυνθΕΚ (νυν άρθρο 34 της ΣυνθΛΕΕ) και οι οποίες συνίστανται στην απαγόρευση λήψης μέτρων αποτελέσματος ισοδυνάμου προς ποσοτικό περιορισμό, κάνοντας δεκτό ότι το ουσιώδες χαρακτηριστικό γνώρισμα των προϊόντων «bake off» είναι ότι διατίθενται στα σημεία πώλησης αφού έχουν ολοκληρωθεί τα σημαντικά στάδια παρασκευής τους και, επομένως, η απαίτηση να συμμορφώνονται οι πωλητές των εν λόγω προϊόντων προς τα ισχύοντα για τα παραδοσιακά αρτοποιεία, καθιστά δυσχερέστερη την πώλησή τους, δημιουργώντας κατ' αυτόν τον τρόπο περιοριστικά αποτελέσματα στην ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων μεταξύ των κρατών μελών.

Με τον ν. 3526/2007 επιχειρήθηκε να εναρμονισθεί προς τα ανωτέρω κριθέντα το νομικό πλαίσιο άσκησης της αρτοποιίας και διάθεσης των προϊόντων αυτής της δραστηριότητας, δια της ρύθμισης, μεταξύ άλλων, αυτοτελώς την «εγκατάσταση περάτωσης έψησης», η οποία μπορούσε, εφεξής, να αποτελεί τμήμα μεικτού καταστήματος τροφίμων ή υπεραγοράς τροφίμων (άρθρο 5 του ν. 3526/2007), με το δε άρθρο 15 του ν. 3853/2010 αποκλιμακώθηκε προς τα κάτω η απαιτούμενη ελάχιστη επιφάνεια για τις εγκαταστάσεις παραγωγής και διάθεσης των εν λόγω προϊόντων.

Ήδη, όμως, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κρίνει ότι ακόμη και αυτοί οι ελάχιστοι περιορισμοί των διατάξεων του ν. 3526/2007, όπως ισχύει, συνιστούν παράβαση του άρθρου 34 της ΣυνθΛΕΕ (πρώην άρθρο 28 της ΣυνθΕΚ) και δεν δικαιολογούνται για λόγους υγιεινής και ασφάλειας (άρθρο 36 της ΣυνθΛΕΕ, πρώην άρθρο 30 της ΣυνθΕΚ), καθώς συνεπάγονται πρόσθετα περιττά έξοδα και εμπόδια που δυσχεραίνουν την παρασκευή και εμπορία των προϊόντων αυτών, δημιουργώντας εμπόδια στο εμπόριο κατά παράβαση των ανωτέρω διατάξεων της ΣυνθΛΕΕ. Επισημάνθηκε, τέλος, στις ελληνικές αρχές ότι οι διατάξεις του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 852/2004 για την υγιεινή των τροφίμων, ο οποίος έχει άμεση εφαρμογή στα κράτη μέλη, δεν προβλέπουν απαιτήσεις ελάχιστης επιφάνειας (βλ. Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Δελτίο τύπου της 24.11.2011).

27. Επί του άρθρου 234 παρ. 2

Με το άρθρο 234 παρ. 2 εισάγεται παρ. 7 στο άρθρο 44 του ν. 3959/2011, με την οποία ορίζεται ότι με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών τιμωρείται μεταξύ άλλων όποιος αρνείται να προβεί σε ένορκη ή ανωμοτί κατάθεση ενώπιον υπαλλήλου της Επιτροπής Ανταγωνισμού ή άλλου αρμόδιου για τον έλεγχο οργάνου συμφώνως προς τις διατάξεις της περ. γ' της παρ. 1 του άρ-

θρου 39 καθώς και όποιος κατά την διάρκεια της κατάθεσης του εν γνώσει καταθέτει ψευδή στοιχεία ή αρνείται ή αποκρύπτει τα αληθή. Κατά πρώτον, η φράση «περ. γ´» θα πρέπει να αντικατασταθεί από τη φράση «περ. ζ´». Κατά δεύτερον, επειδή οι παραβάσεις που αποτελούν το αντικείμενο ελέγχου των υπαλλήλων της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού είναι ταυτοχρόνως και αξιόποινες πράξεις, η σχετική διαδικασία έχει μεικτό ποινικό – διοικητικό χαρακτήρα. Η αρχή της μη αυτοενοχοποίησης (άρθρο 14 παρ. 3 περ. ζ´ ΔΣΑΠΔ και 6 ΕΣΔΑ) καλύπτει και περιπτώσεις που ο εξαναγκασμός σε παροχή αυτοεπιβαρυντικών στοιχείων λαμβάνει χώρα στο πλαίσιο μεικτών διαδικασιών (ΕΔΔΑ J.B. κατά Ελβετίας αρ. 44-50). Η απειλή φυλάκισης από 6 μήνες έως 5 έτη για την άρνηση κατάθεσης ή για την κατάθεση ψευδών στοιχείων ή απόκρυψης των αληθών από τα οποία προκύπτει ενοχή του καταθέτοντος για αξιόποινη πράξη, δηλαδή η απειλή κυρώσεων στερητικών της ελευθερίας αυτής της τάξεως, με σκοπό τον εξαναγκασμό παροχής αυτοεπιβαρυντικών στοιχείων, στο πλαίσιο της διαδικασίας διαπίστωσης και αξιόποινων πράξεων που τιμωρούνται με χρηματική ποινή, ενδεχομένως να μην είναι ανάλογη με τον περιορισμό της αρχής της αυτοενοχοποίησης που αυτή συνεπάγεται (βλ. Θ. Παπακυριάκου, Η αρχή της μη αυτοενοχοποίησης στην ελληνική έννομη τάξη υπό το φως της νεότερης νομολογίας του ΕΔΔΑ σελ. 49 επ.).

28. Επί του άρθρου 235 παρ. 12

Με το άρθρο 235 παρ. 12 του παρόντος Νσχ τροποποιείται το άρθρο 106 η´ του ν. 3588/2007 και ορίζεται ότι με την επικύρωση της συμφωνίας αναστέλλεται η ποινική δίωξη των πλημμελημάτων της έκδοσης ακάλυπτης επιταγής και εκείνων που προβλέπονται στο άρθρο 25 του ν. 1882/1990 καθώς και της καθυστέρησης οφειλών προς τα ασφαλιστικά ταμεία, εφόσον οι παραπάνω πράξεις έχουν τελεσθεί πριν από την υποβολή της αίτησης κατά το άρθρο 100, ενώ εξαλείφεται το αξιόποινο των ανωτέρω πράξεων σε περίπτωση πλήρους και εμπρόθεσμης εκπλήρωσης των υποχρεώσεων του οφειλέτη που απορρέουν από την συμφωνία εξυγίανσης. Εν προκειμένω, θεσπίζεται λόγος εξάλειψης του αξιοποίνου ο οποίος συνιστά διάταξη ουσιαστικού δικαίου, αφού αφορά το αξιόποινο που είναι συστατικό στοιχείο του εγκλήματος. Συνεπώς, για να πληροί η προτεινόμενη διάταξη την αρχή της νομιμότητας, θα ήταν ενδεχομένως νομοτεχνικώς ορθότερο να τεθεί ως επιπλέον προϋπόθεση εφαρμογής της και η δήλωση των δανειστών περί εμπρόθεσμης και πλήρους εκπλήρωσης των υποχρεώσεων του οφειλέτη.

Περαιτέρω, στην παρ. 13 του ιδίου άρθρου προβλέπεται ότι οι διατάξεις του έκτου κεφαλαίου του Πτωχευτικού Κώδικα, όπως τροποποιούνται με το υπό ψήφιση Νσχ, εφαρμόζονται και επί διαδικασιών εξυγίανσης που έχουν

ήδη αρχίσει κατά την έναρξη εφαρμογής του. Θα ήταν ενδεχομένως σκόπιμο, προς αποφυγή σύγχυσης, να εξαιρεθούν ρητώς οι διατάξεις του άρθρου 106 η', διότι αφορούν την ποινική διαδικασία για τις αξιόποινες πράξεις των πλημμελημάτων της έκδοσης ακάλυπτης επιταγής και εκείνων που προβλέπονται στο άρθρο 25 του ν. 1882/1990 καθώς και της καθυστέρησης οφειλών προς τα ασφαλιστικά ταμεία.

29. Επί του άρθρου 237 παρ. 2 και 3

Με τις προτεινόμενες διατάξεις προβλέπεται, μεταξύ άλλων, ότι για το παραδεκτό της προσφυγής ενώπιον του αρμόδιου Διοικητικού Πρωτοδικείου κατά της απόφασης επιβολής διοικητικού προστίμου για παραβάσεις των άρθρων 1, 2 και 8Α του ν. 3668/2008 «απαιτείται προκαταβολή ποσού ίσου με το 20% του εκάστοτε επιβαλλόμενου προστίμου».

Αυτονόητο είναι ότι η αναστολή, με δικαστική απόφαση, της εκτέλεσης της απόφασης επιβολής προστίμου δεν οδηγεί σε απαράδεκτο της προσφυγής, στην περίπτωση που δεν καταβληθεί το 20% του προστίμου (πρβλ., συναφώς, Ε.Α. ΣτΕ 797/2007, 941/2004, 983/2003).

30. Επί του άρθρου 238 παρ. 1 και 13

Με την προτεινόμενη ρύθμιση η Ανώνυμη Εταιρία με την επωνυμία «Εταιρεία Ανάπτυξης και Αλιείας – ΕΤ.ΑΝ.ΑΛ. Α.Ε.Β.Ε.», η οποία εποπτεύεται από τους Υπουργούς Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, συγχωνεύεται διά απορρόφησης με την ανώνυμη εταιρεία «Οργανισμός Κεντρικής Αγοράς Αθηνών» (Ο.Κ.Α.Α. Α.Ε.), που εποπτεύεται από τους ίδιους Υπουργούς, ειδικώς δε ως προς το προσωπικό τους προβλέπεται ότι «εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 66 παρ. 2 του ν. 4002/2011 (Α' 180), καθώς και οι διατάξεις του άρθρου 34 παρ. 6 και 7 του ν. 4024/2011 (Α' 226).

Επισημαίνεται, κατ' αρχάς, ότι η συγχώνευση των ανωτέρω εταιρειών και τα διαδικαστικά θέματα ολοκλήρωσής της προβλέπονται ήδη στην από 8.11.2011 υπ' αριθ. 1800 Κ.Υ.Α. των Υπουργών Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΦΕΚ Β' 2624/2011) «Συγχώνευση του Οργανισμού Κεντρικής Αγοράς Αθηνών (Ο.ΚΑΑ ΑΕ) και της Εταιρείας Ανάπτυξης και Αλιείας (ΕΤΑΝΑΛ ΑΕ)», η οποία εκδόθηκε κατόπιν εξουσιοδότησης της παρ. 2 του άρθρου 66 του ν. 4002/2011, πανομοιότυπη δε με την ρύθμιση της παρ. 13 του προτεινόμενου άρθρου προβλέπεται ήδη στο άρθρο 5 της εν λόγω Κ.Υ.Α..

Περαιτέρω, συμφώνως προς το άρθρο 34 παρ. 6 του ν. 4024/2011, «το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου των νομι-

κών προσώπων που συγχωνεύονται ή λύονται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 57 έως και 64 και 66 του ν. 4002/2011 εντάσσονται από 1.1.2012 στην εργασιακή εφεδρεία της παρ. 7 του άρθρου 37 του ν. 3986/2011, όπως τροποποιείται με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, εφόσον μέχρι 30.11.2011 δεν έχουν εκδοθεί οι αποφάσεις μεταφοράς προσωπικού από τα αρμόδια όργανα που προβλέπεται στις ως άνω διατάξεις». Συνεπώς, το προσωπικό αυτό, συμφώνως προς τις ανωτέρω ρυθμίσεις, έχει ήδη τεθεί σε καθεστώς εφεδρείας από 1.1.2012, στην περίπτωση που δεν έχει μεταφερθεί έως 30.11.2011 στο νέο νομικό πρόσωπο με την έκδοση σχετικής απόφασης του αρμόδιου οργάνου. Η εκ νέου θέσπιση της ίδιας ρύθμισης έχει νόημα εάν η ως άνω ρύθμιση δεν έχει εφαρμοσθεί εν όλω ή εν μέρει, οπότε, θα ήταν σκόπιμο να επαναπροσδιορισθεί η σχετική προθεσμία έκδοσης των αποφάσεων μεταφοράς, διότι έχει παρέλθει. Το ζήτημα χρήζει, ενδεχομένως, διευκρίνισης, καθόσον ούτε από την Αιτιολογική Έκθεση προκύπτει, εν προκειμένω, η βούληση του νομοθέτη.

31. Επί του άρθρου 239 παρ. 16 (4)

Κατά την προτεινόμενη παράγραφο, «Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Προέδρου της Αρχής (...), διαπιστώνεται η έναρξη λειτουργίας της Αρχής».

Επισημαίνεται, σχετικώς, ότι, κατ' άρθρο 20 παρ. 2 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999), «Το όργανο που έχει την αποφασιστική αρμοδιότητα δεν μπορεί να εκδώσει πράξη με περιεχόμενο διαφορετικό από αυτό (...) της πρότασης». Περαιτέρω, ότι η μη αποδοχή της πρότασης πρέπει να αιτιολογείται ειδικώς, και ότι η αποχή από την έκδοση πράξης δεν συνιστά παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας (βλ. ΣτΕ 145/1989, κ.ά.).

32. Επί των άρθρων 258 παρ. 3 και 279 παρ. 2

Η προτεινόμενη ρύθμιση ορίζει ότι «Ο εταίρος που εισέρχεται στην εταιρεία ευθύνεται απεριόριστα και εις ολόκληρον για τα υπάρχοντα πριν από την είσοδό του εταιρικά χρέη. Αντίθετη συμφωνία δεν ισχύει έναντι των τρίτων». Παρατηρείται σχετικώς ότι, εξαίρεση υφίσταται προκειμένου περί ανικανών ή προσώπων περιορισμένης ικανότητας προς δικαιοπραξία (όπως ανήλικοι). Στην περίπτωση αυτή η αποδοχή της κληρονομίας από τους νόμιμους αντιπροσώπους τους γίνεται πάντοτε επ' ωφελεία απογραφής, με αποτέλεσμα τον περιορισμό της ευθύνης του κληρονόμου εταίρου μέχρι του ενεργητικού της κληρονομικής περιουσίας (άρθρα 1904, 1902, 1903, 1905, 1912, 1527 και 1625 του Αστικού Κώδικα). Ο ίδιος προβληματισμός ισχύει

και για την παρ. 2 του άρθρου 279 του Νσχ ως προς την είσοδο ετερόρρυθμου εταίρου.

33. Επί του άρθρου 259 παρ. 1

Συμφώνως προς την προτεινόμενη ρύθμιση, η ομόρρυθμη εταιρεία λύεται, μεταξύ άλλων, με την κήρυξή της σε πτώχευση. Επισημαίνεται συναφώς ότι γίνεται δεκτό ότι η κήρυξή της σε πτώχευση έχει ως συνέπεια την αυτόθροη συμπτώχευση των ομόρρυθμων εταίρων (βλ. Α. Γεωργακόπουλο, Εγχειρίδιο Εμπορικού Δικαίου, τόμος 1, τεύχος 2, β' έκδ., 2002, σελ. 124. Επίσης, ΑΠ 1002/1994, ΔΕΕ 1995, σελ. 406). Η συμπτώχευση των ομόρρυθμων μελών της πτωχεύσασας εταιρείας επέρχεται, χωρίς να απαιτείται να διαλαμβάνεται αυτό στην κηρύξασα την πτώχευση απόφαση, ο δε σύνδικος της πτώχευσης της εταιρείας είναι και σύνδικος των πτωχεύσεων των ομόρρυθμων μελών (ΕφΠατρ 6/1999 Αρμ 1999, 881).

34. Επί του άρθρου 265 παρ. 2 εδ. 6'

Το εδάφιο δεύτερο της υπό ψήφιση διάταξης ορίζει ότι «Εφόσον ο κληρονόμος είναι ανίκανος για την άσκηση των πιο πάνω δικαιωμάτων, η προθεσμία αρχίζει από τον διορισμό του νόμιμου αντιπροσώπου του». Για λόγους πληρότητας, και προς εξυπηρέτηση του σκοπού της προστασίας προσώπων που εν μέρει αδυνατούν να φροντίσουν τις υποθέσεις τους, η ως άνω ρύθμιση πρέπει να συμπληρωθεί ως ακολούθως: «Εφόσον ο κληρονόμος είναι ανίκανος ή περιορισμένα ικανός για την άσκηση των πιο πάνω δικαιωμάτων, η προθεσμία αρχίζει από τον διορισμό του νόμιμου αντιπροσώπου του».

35. Επί του άρθρου 270

Συμφώνως προς την προτεινόμενη ρύθμιση, οι διατάξεις του κεφαλαίου για τις ομόρρυθμες εταιρίες εφαρμόζονται αναλόγως και στην αστική εταιρεία με νομική προσωπικότητα, με εξαίρεση εκείνη της παρ. 3 του άρθρου 251. Ωστόσο, δεδομένου ότι οι παραπεμπόμενες ρυθμίσεις προϋποθέτουν και είναι συνυφασμένες με την επιδίωξη εμπορικού σκοπού, θα ήταν σκόπιμη η αναδιατύπωση της προτεινόμενης διάταξης ως ακολούθως: «Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου, με εξαίρεση εκείνη της παρ. 3 του άρθρου 251, εφαρμόζονται αναλόγως και στην αστική εταιρεία με νομική προσωπικότητα, εφόσον έχει εμπορικό σκοπό», ώστε να πρόκειται ουσιαστικώς για ανάλογες περιπτώσεις. Σε κάθε περίπτωση είναι προφανές ότι η υπό ψήφιση διάταξη δεν καταλαμβάνει αστικές επαγγελματικές εταιρίες που διέπονται από ειδικά νομικά καθεστώτα, π.χ. π.δ. 284/1993 (Α' 123), 81/2005 (Α' 120), 68/2011 (Α' 153).

36. Επί του άρθρου 282

Κατά την προτεινόμενη ρύθμιση, σε περίπτωση εξόδου, αποκλεισμού ή θανάτου του μοναδικού ετερόρρυθμου εταίρου, η ετερόρρυθμη εταιρεία συνεχίζεται ως ομόρρυθμη. Επίσης, η ετερόρρυθμη εταιρεία μπορεί, με ομόφωνη απόφαση των εταίρων, να μετατραπεί σε ομόρρυθμη. Εν προκειμένω, χρήζει διευκρίνισης εάν στις ως άνω περιπτώσεις απαιτείται τήρηση των απαιτούμενων διατυπώσεων δημοσιότητας για τις ομόρρυθμες εταιρίες και ιδίως του άρθρου 250 παρ. 1 του Νσχ περί προσθήκης στην επωνυμία της των λέξεων «ομόρρυθμη εταιρεία», ολογράφως ή με τη σύντμηση «Ο.Ε.».

37. Επί των άρθρων 285 και 287

Με τις προτεινόμενες διατάξεις του άρθρου 285 ορίζεται ότι η διενέργεια της εμπορικής πράξης ή η άσκηση της εμπορικής επιχείρησης γίνεται στο όνομα του εμφανούς εταίρου, καθώς και ότι η αφανής εταιρεία δεν έχει νομική προσωπικότητα και δεν εγγράφεται στο Γ.Ε.ΜΗ. Επίσης, με το άρθρο 287 ορίζεται ότι οι τρίτοι αποκτούν δικαιώματα και αναλαμβάνουν υποχρεώσεις μόνο έναντι του εμφανούς εταίρου. Επισημαίνεται συναφώς ότι οι ανωτέρω ρυθμίσεις δεν εναρμονίζονται προς τις ισχύουσες ρυθμίσεις του φορολογικού δικαίου, συμφώνως προς τις οποίες, η αφανής εταιρεία συνιστά αυτοτελές υποκείμενο φορολογίας. Συγκεκριμένως, με το άρθρο 2 παρ. 4 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (που κυρώθηκε με τον ν. 2238/1994) ορίζεται ότι υποκείμενα του φόρου εισοδήματος είναι, μεταξύ άλλων, και οι αφανείς εταιρείες, ενώ με τα άρθρα 10 και 64 του ίδιου Κώδικα προβλέπεται η υποβολή αυτοτελούς δήλωσης στο όνομα της εταιρείας για το καθαρό εισόδημά (κέρδη) της, το οποίο και φορολογείται με αναλογικό συντελεστή, χωρίς να συναθροίζεται με τα λοιπά εισοδήματα του εμφανούς εταίρου. Με την καταβολή δε του φόρου αυτού από την αφανή εταιρεία εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση των εταίρων της. Είναι, επομένως, προφανές ότι για τη φορολογική νομιμότητα των συναλλαγών της αφανούς εταιρείας με τρίτους, η έκδοση των σχετικών παραστατικών (τιμολόγια, δελτία αποστολής, αποδείξεις κ.λπ.) θα πρέπει να γίνεται στο όνομα της αφανούς εταιρείας και όχι στο όνομα του εμφανούς εταίρου.

38. Επί του άρθρου 320 παρ. 9 στοιχ. α΄

Με το άρθρο 320 παρ. 9 στοιχ. α΄ προβλέπεται η τροποποίηση του άρθρου 187 ΠΚ και ορίζεται ότι τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών όποιος συγκροτεί ή εντάσσεται ως μέλος σε δομημένη και με διαρκή δράση ομάδα από τρία ή περισσότερα πρόσωπα που επιδιώκει την τέλεση περισσότερων αξιόποινων πράξεων σχετικώς με την αποφυγή καταβολής νόμιμου φόρου,

τέλους, δασμού ή άλλης επιβαρύνσεως κατά την αγορά, πώληση, παραλαβή, παράδοση, μεταφορά, διαμετακόμιση, εμπορία, κατοχή, αποθήκευση, εισαγωγή ή εξαγωγή εμπορεύματος ή και προϊόντος απομίμησης, παραποίησης ή πειρατείας. Οι ανωτέρω επιδιωκόμενες αξιόποινες πράξεις είναι και πλημμεληματικού χαρακτήρα (π.χ., η λαθρεμπορία, αν οι δασμοί, οι φόροι και οι λοιπές επιβαρύνσεις που στερήθηκε το δημόσιο δεν υπερβαίνουν το ποσό των 150.000 ευρώ, βλ. άρθρο 157 του ν. 2960/2001). Δεδομένου ότι η συγκρότηση εγκληματικής οργάνωσης που επιδιώκει την τέλεση πλημμελημάτων, δηλαδή η διακινδύνευση αόριστου αριθμού έννομων αγαθών τα οποία θα προσβληθούν αν επιτευχθούν οι στόχοι της εγκληματικής οργάνωσης (βλ. Ι. Μανωλεδάκη, Ασφάλεια και Ελευθερία Αθήνα - Θεσσαλονίκη, 2002, σελ. 115), προτείνεται να τιμωρείται ως κακούργημα, δηλαδή αυστηρότερα από τα ίδια τα εγκλήματα που είναι πλημμελήματα και με τα οποία προσβάλλονται τα έννομα αγαθά που αυτά κάθε φορά προστατεύουν, τίθεται, εν προκειμένω, ζήτημα τήρησης της αρχής της αναλογικότητας.

39. Επί του άρθρου 321

Με την παράγραφο 7 τροποποιείται εκ νέου η συγκρότηση της Επιτροπής Διοικητικής Επίλυσης Φορολογικών Διαφορών του άρθρου 70Α του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος. Κατά τη σύστασή της, με το άρθρο 36 του ν. 3943/2011, η ανωτέρω Επιτροπή απετελείτο από «έναν πρώην ανώτατο δικαστικό λειτουργό ή πρώην λειτουργό του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, ως πρόεδρο, δύο υπαλλήλους της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου, προϊσταμένους οργανικών μονάδων επιπέδου Διεύθυνσης, έναν υπάλληλο του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος με βαθμό Α΄ και έναν εκπρόσωπο του Συνδέσμου Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών». Εν συνεχεία, με το άρθρο 4 παρ. 5 του ν. 4038/2012, προβλέφθηκε ότι η Επιτροπή συγκροτείται «από δύο πρώην ανώτατους δικαστικούς λειτουργούς ή πρώην λειτουργούς του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, εκ των οποίων ο ένας ως Πρόεδρος, έναν υπάλληλο της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Οικονομικών, προϊστάμενο οργανικής μονάδας επιπέδου Διεύθυνσης, έναν υπάλληλο του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος, προϊστάμενο οργανικής μονάδας επιπέδου Διεύθυνσης ή Υποδιεύθυνσης και έναν εκπρόσωπο του Συνδέσμου Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών». Συμφώνως προς την αιτιολογική έκθεση του ν. 4038/2012, η τροποποίηση της συγκρότησης της ανωτέρω Επιτροπής, με την αντικατάσταση ενός εκ των διευθυντών της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Οικονομικών από έναν πρώην ανώτατο δικαστικό λειτουργό ή πρώην λειτουργό του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, έγινε «προκειμένου να ενισχυθεί η ανεξαρτησία της Επιτροπής ως

προς τα μέρη».

Με τις νέες ρυθμίσεις, η Επιτροπή του άρθρου 70Α του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αποτελείται πλέον από «έναν πρώην δικαστικό λειτουργό ή πρώην λειτουργό του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους ως Πρόεδρο, δύο υπαλλήλους με βαθμό τουλάχιστον Β΄ της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Οικονομικών, έναν υπάλληλο του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος, προϊστάμενο οργανικής μονάδας επιπέδου Διεύθυνσης ή Υποδιεύθυνσης και έναν εκπρόσωπο του Συνδέσμου Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών». Στην Αιτιολογική Έκθεση δεν αναφέρεται γιατί τροποποιείται και πάλι η σύνθεση της Επιτροπής, και μάλιστα εντός τόσο σύντομου χρονικού διαστήματος (λιγότερο από δύο μήνες) από την προηγούμενη τροποποίησή της. Εν προκειμένω, παρατηρείται ότι η προτεινόμενη τροποποίηση δεν συμβαδίζει με τον προαναφερθέντα επιδιωκόμενο σκοπό, διότι μειώνεται ο αριθμός εκείνων των μελών που, κατά τεκμήριο, εξασφαλίζουν την ανεξαρτησία κρίσης της Επιτροπής (πρώην δικαστικοί λειτουργοί ή πρώην λειτουργοί του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους). Περαιτέρω, δίδεται η εντύπωση της υποβάθμισης του κύρους και της αξιοπιστίας της, παρά το γεγονός ότι διατηρεί τις ίδιες σημαντικές αρμοδιότητες επίλυσης φορολογικών διαφορών, λόγω της απάλειψης των προϋποθέσεων: (α) ο πρώην δικαστικός λειτουργός να είναι ανώτατος, και (β) οι υπάλληλοι της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Οικονομικών να έχουν βαθμό Α΄ και, μάλιστα, να είναι προϊστάμενοι διεύθυνσης.

40. Επί του άρθρου 323

α. Με τις διατάξεις του προτεινόμενου άρθρου αντικαθίστανται και τροποποιούνται διατάξεις του ν. 3832/2010 «Ελληνικό Στατιστικό Σύστημα (ΕΛ.Σ.Σ.) Σύσταση της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ.) ως Ανεξάρτητης Αρχής», και προστίθενται νέες. Μεταξύ άλλων, συνιστάται Συμβουλευτική Επιτροπή Ορθής Πρακτικής, καταργείται το συλλογικό όργανο της ΕΛ.ΣΤΑΤ., ορίζεται ότι τις αρμοδιότητές της ασκεί πλέον μόνον ο Πρόεδρος ως επικεφαλής της Αρχής και καθορίζονται εκ νέου οι αρμοδιότητές του.

β. Με τις διατάξεις της προτεινόμενης παρ. 2 του παρόντος προστίθεται στον ν. 3832/2010 νέο άρθρο 4, συμφώνως προς τις ρυθμίσεις της παρ. 1 του οποίου: «Συνιστάται ανεξάρτητη συμβουλευτική επιτροπή [Συμβουλευτική Επιτροπή Ορθής Πρακτικής] αποτελούμενη από πέντε μέλη, ως εξής: α) ένα μέλος που υποδεικνύεται από τη Βουλή, β) ένα μέλος που υποδεικνύεται από την Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία (Eurostat), γ) ένα μέλος που υποδεικνύεται από τον Ευρωπαϊκό Συμβουλευτικό Φορέα για τη Διακυβέρνηση στον τομέα της Στατιστικής (ESGAB), δ) ένα μέλος που υποδεικνύεται α-

πό την Επιτροπή του Ευρωπαϊκού Στατιστικού Συστήματος (ESSC) και ε) έναν εκπρόσωπο της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα».

Εν προκειμένω, όσον αφορά τον ορισμό εκπροσώπων της Ευρωπαϊκής Στατιστικής Υπηρεσίας (Eurostat), του Ευρωπαϊκού Συμβουλευτικού Φορέα για τη Διακυβέρνηση στον τομέα της Στατιστικής (ESGAB) και της Επιτροπής του Ευρωπαϊκού Στατιστικού Συστήματος (ESSC), θα ήταν ακριβέστερο να γίνεται λόγος για δυνατότητα συμμετοχής τους στις εργασίες ή τις συνεδριάσεις της εν λόγω Επιτροπής, κατόπιν υπόδειξής τους από τους αρμόδιους φορείς, συμφώνως προς το θεσμικό πλαίσιο που τους διέπει, και υπό την προϋπόθεση ότι αποδέχονται οι αρμόδιοι φορείς να ορίσουν εκπρόσωπο.

Επίσης, όσον αφορά το μέλος της Επιτροπής το οποίο υποδεικνύεται από τη Βουλή, η εν λόγω υπόδειξη θα γίνει βάσει της διατάξεως της περ. η) του άρθρου 14 του Κανονισμού της Βουλής, συμφώνως προς την οποία η Διάσκεψη των Προέδρων «αποφασίζει, προτείνει ή διατυπώνει γνώμη ή αναθέτει το έργο τούτο σε άλλο όργανο, επιτροπή ή υποεπιτροπή της Βουλής για όσα θέματα προβλέπεται σχετική αρμοδιότητα της Βουλής ή οργάνου της ρητά από το Σύνταγμα, τον Κανονισμό ή νόμο».

Περαιτέρω, στην παρ. 2 του ιδίου άρθρου ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι «Έργο της επιτροπής είναι αποκλειστικά η κατάρτιση ετήσιας έκθεσης σχετικά με την εφαρμογή των αρχών 1- 6 (θεσμικό πλαίσιο) του Κώδικα Ορθής Πρακτικής για τις ευρωπαϊκές στατιστικές στο Ελληνικό Στατιστικό Σύστημα. Η επιτροπή υποβάλλει την έκθεσή της στην Βουλή αφού ενημερώσει τον Ευρωπαϊκό Συμβουλευτικό Φορέα για τη Διακυβέρνηση στον τομέα της Στατιστικής.(...)». Η υποβολή της ετήσιας έκθεσης της εν λόγω Επιτροπής στη Βουλή αφορά την ενημέρωση της Βουλής ως προς τα σχετικά ζητήματα, πράγμα αυτονόητο και ευκαίιο υπό τους όρους λειτουργίας του πολιτεύματος.

γ. Συμφώνως προς τις διατάξεις της προτεινόμενης παρ. 5 του παρόντος: «Στο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 10 (που πριν την ανωτέρω αναρίθμηση έφερε τον αριθμό 9) του ν. 3832/2010 προστίθεται εδάφιο ως εξής: «Η ΕΛ.ΣΤΑΤ. έχει διακεκριμένη νομική προσωπικότητα και παρίσταται αυτοτελώς σε κάθε είδους δίκες που έχουν ως αντικείμενο δικαιώματα ή υποχρεώσεις της, καθώς και πράξεις ή παραλείψεις της».

Εν προκειμένω, ο όρος «διακεκριμένη νομική προσωπικότητα» πρέπει να αντικατασταθεί από τον όρο «διακριτή νομική προσωπικότητα» ή από τον όρο «αυτοτελή νομική προσωπικότητα».

δ. Συμφώνως προς την προτεινόμενη παρ. 8 του παρόντος: «Στο τέλος

της παραγράφου 2 του άρθρου 12 (που πριν την ανωτέρω αναρίθμηση έφερε τον αριθμό 11) του ν. 3832/2010, προστίθεται εδάφιο ως εξής: «Ο Κανονισμός μπορεί να προβλέπει ότι η εξειδίκευση διατάξεων του μπορεί να γίνεται με αποφάσεις του Προέδρου της ΕΛ.ΣΤΑΤ. ή με συμφωνίες συνεργασίας με τους φορείς του ΕΛ.Σ.Σ., καθώς και η δημοσίευση των αποφάσεων αυτών στον διαδικτυακό τόπο της ΕΛ.ΣΤΑΤ., χωρίς να απαιτείται δημοσίευσή του».

Για λόγους συντακτικής αρτιότητας θα ήταν ενδεχομένως ορθότερη η διατύπωση της εν λόγω διάταξης ως εξής: «Ο Κανονισμός μπορεί να προβλέπει ότι η εξειδίκευση διατάξεων του μπορεί να γίνεται με αποφάσεις του Προέδρου της ΕΛ.ΣΤΑΤ. ή με συμφωνίες συνεργασίας με τους φορείς του ΕΛ.Σ.Σ.. Οι εν λόγω αποφάσεις δημοσιεύονται [ή αναρτώνται] στον διαδικτυακό τόπο της ΕΛ.ΣΤΑΤ., χωρίς να απαιτείται δημοσίευσή τους στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως». (Βλ. σχετικά και τη διάταξη της παρ. 1 του τροποποιούμενου άρθρου του ν. 3832/2010, συμφώνως προς την οποία «Με απόφαση της ΕΛ.ΣΤΑΤ. θεσπίζεται Κανονισμός Λειτουργίας και Διαχείρισης, ο οποίος δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως»).

ε. Συμφώνως προς την προτεινόμενη παρ. 9 του παρόντος, το άρθρο 13 (που πριν από την ανωτέρω αναρίθμηση έφερε τον αριθμό 12) του ν. 3832/2010 υπό τον τίτλο «Συγκρότηση της ΕΛ.ΣΤΑΤ» καταργείται και αντικαθίσταται από νέο άρθρο 13, το οποίο αφορά την επιλογή του Προέδρου της ΕΛ.ΣΤΑΤ. από τη Διάσκεψη των Προέδρων της Βουλής.

Σχετικώς σημειώνεται ότι το καταργούμενο άρθρο προέβλεπε ότι η ΕΛ.ΣΤΑΤ. απετελείτο από επτά μέλη, εκ των οποίων ο Πρόεδρος, ο Αντιπρόεδρος και δύο ακόμη μέλη επιλέγονταν από τη Διάσκεψη των Προέδρων της Βουλής με εισήγηση του Υπουργού Οικονομικών και με πλειοψηφία των τεσσάρων πέμπτων (4/5) των μελών της.

Με την από 14.4.2010 απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής (ΦΕΚ Α' 57/20.4.2010) για την τροποποίηση του Κανονισμού της, προστέθηκε στο άρθρο 14 του Κανονισμού της Βουλής περ. ε) συμφώνως προς την οποία, η Διάσκεψη των Προέδρων της Βουλής «επιλέγει, κατόπιν της διαδικασίας του άρθρου 12 παρ. 1 (αα) του ν. 3832/2010, ομοφώνως, άλλως με πλειοψηφία των 4/5 των μελών της, τον πρόεδρο, τον αντιπρόεδρο και δύο μέλη της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής και μπορεί κατά το νόμο να αποφασίζει την αντικατάστασή τους συνεπεία τελεσίδικης καταδίκης για τις αναφερόμενες στο άρθρο 3 παρ. 4 του ν. 3051/2002 πράξεις» (βλ., σχετικά, Στ. Κουτσομπίνα, «Η τροποποίηση του Κανονισμού της Βουλής του Απριλίου 2010: ένας απρόσμενος «διάλογος» του κοινού νομοθέτη με το νομοθέτη του Κα-

νονισμού», ΑρχΝ 2011, σελ. 1 επ.).

Με την κατάργηση της ΕΛ.ΣΤΑΤ. ως συλλογικού οργάνου, η εν λόγω διάταξη του Κανονισμού της Βουλής θα καταστεί ανενεργός ως προς τον Αντιπρόεδρο και τα δύο εκ των μελών της Αρχής, και θα εφαρμόζεται μόνο για τον Πρόεδρό της, συμφώνως και προς το περιεχόμενο του προτεινόμενου δια του παρόντος νέου άρθρου 13 του ν. 3832/2010.

41. Επί του άρθρου 326 παρ. 5

Με την προτεινόμενη διάταξη θεσπίζεται υποχρέωση του διαδίκου που πέτυχε την έκδοση δικαστικής απόφασης (η οποία υπόκειται σε ένδικα μέσα), με την οποία καταδικάζεται το Δημόσιο σε καταβολή χρηματικού ποσού, να προσκομίσει ισόποση εγγυητική επιστολή τραπεζίτης, ως προϋπόθεση εκτέλεσης της απόφασης. Κατόπιν δε σχετικού αιτήματος του δικαιούχου, επιτρέπεται η μείωση (έως και κατά 1/2) του ύψους της εγγυητικής επιστολής. Επισημαίνεται ότι η ίδια ρύθμιση προτείνεται και για την εκτέλεση άλλων εκτελεστών τίτλων που υπόκεινται σε ένδικα βοηθήματα ή μέσα.

α. Προκειμένου περί δικαστικής απόφασης στο πλαίσιο διοικητικής δίκης, η προτεινόμενη διάταξη αναφέρεται σε απόφαση που έχει καταστεί τελεσίδικη, αλλά όχι και αμετάκλητη (βλ., σχετικώς, άρθρο 37 του ν. 3659/2008, το οποίο κατάργησε, όσον αφορά τη διοικητική δίκη, την αναστολή εκτέλεσης τελεσίδικων αποφάσεων κατά του Δημοσίου και των ν.π.δ.δ. μέχρι την έκδοση αμετάκλητης απόφασης, ενσωματώνοντας σχετικά νομολογιακά δεδομένα για τον σεβασμό της αρχής της δικονομικής ισότητας των όπλων).

Προκειμένου, όμως, περί δικαστικής απόφασης στο πλαίσιο πολιτικής δίκης, όπου ισχύει η παρ. 1 του άρθρου 19 του α.ν. 1715/1951, συμφώνως προς την οποία αναστέλλεται η εκτέλεση των τελεσίδικων αποφάσεων κατά του Δημοσίου μέχρι την έκδοση αμετάκλητης απόφασης, δημιουργούνται εύλογες αμφιβολίες – δεν παρέχεται σχετική διευκρίνιση στην Αιτιολογική Έκθεση – σχετικώς με το εάν σκοπός της προτεινόμενης ρύθμισης είναι να καταργήσει σιωπηρώς την παρ. 1 του άρθρου 19 του α.ν. 1715/1951, κατά τρόπο ώστε να επιτρέπεται στο εξής εκτέλεση των τελεσίδικων αποφάσεων και των πολιτικών δικαστηρίων υπό τους όρους της προτεινόμενης διάταξης (επισημαίνεται, συναφώς, ότι η εν λόγω διάταξη του α.ν. 1715/1951 έχει κριθεί, αν και όχι παγίως, αντισυνταγματική, ως εισάγουσα αυθαίρετη και άνιση μεταχείριση των αντιδίκων του Δημοσίου, βλ. ΕφΑθ 4488/2006, ΝοΒ 2007, σελ. 1598, επίσης, βλ. Πρακτικά της 7ης Γενικής Συνεδρίασης της Ολομ ΕΣ 19-3/2002, ΕΔΚΑ 2003, σελ. 606, contra ΑΠσυμβ 199/2007, ΕΠολΔ 2008, σελ. 80, ΕφΑθ 588/2010, Δνη 2011, σελ. 545).

β. Συμφώνως προς τη διάταξη του άρθρου 94 παρ. 4 εδ. β' του Συντάγμα-

τος, «οι δικαστικές αποφάσεις εκτελούνται αναγκαστικά και κατά του Δημοσίου, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των νομικών προσώπων δημοσίου, δικαίου, όπως νόμος ορίζει». Σε εκτέλεση της συνταγματικής επιταγής εκδόθηκε ο ν. 3068/2002, στο άρθρο 1 του οποίου ορίζεται ότι το Δημόσιο, οι ΟΤΑ και λοιπά ν.π.δ.δ. έχουν υποχρέωση να συμμορφώνονται προς τις δικαστικές αποφάσεις και να προβαίνουν σε όλες τις ενέργειες για την εκτέλεσή τους.

Δεδομένου ότι, στη διοικητική δίκη, τέτοιες αποφάσεις είναι οι οριστικές αποφάσεις που έχουν καταστεί τελεσίδικες (βλ. άρθρο 37 του ν. 3659/2008), δημιουργείται, εν προκειμένω, προβληματισμός σχετικά με το εάν η προτεινόμενη διάταξη εισάγει υπέρμετρο περιορισμό κατά την εφαρμογή της ως άνω συνταγματικής διάταξης και, αντιστοίχως, συρρικνώνει δυσανάλογα τα δικαιώματα του νικήσαντος αντιδίκου του Δημοσίου που απορρέουν από αυτήν καθώς και από τις διατάξεις των άρθρων 20 παρ. 1 και 95 παρ. 5 του Συντάγματος σε συνδυασμό με τα άρθρα 6 παρ. 1 και 13 της ΕΣΔΑ και 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ. Ο εν λόγω προβληματισμός καθίσταται εντονότερος στην περίπτωση κατά την οποία ο νικήσας διάδικος στερείται κινητής ή ακίνητης περιουσίας (και λοιπών πιστοληπτικών κριτηρίων), με πιθανό αποτέλεσμα, καμία τράπεζα (για αυτόν, αλλά και για τυχόν άλλους λόγους) να μην δέχεται να εκδώσει εγγυητική επιστολή, ούτε καν για το ήμισυ του ποσού.

γ. Προβληματισμός δημιουργείται, επίσης, ως προς τη στέρηση διάθεσης εκείνων των περιουσιακών στοιχείων του εντολέα της εγγυητικής επιστολής τα οποία, ενδεχομένως, έχει δεσμεύσει η τράπεζα, προκειμένου να προχωρήσει στην έκδοση εγγυητικής επιστολής (λ.χ. δέσμευση χρηματικού ποσού σε τραπεζικό λογαριασμό, εγγραφή προσημείωσης υποθήκης σε ακίνητο, κ.λπ.). Επισημαίνεται ότι, εν προκειμένω, τέτοια στέρηση επιβάλλεται ως προϋπόθεση για την ικανοποίηση συνταγματικώς κατοχυρωμένων δικαιωμάτων του τελεσιδικώς νικήσαντος διαδίκου, χωρίς, παραλλήλως, η προτεινόμενη διάταξη να προβλέπει υποχρέωση του Δημοσίου, εφόσον ηττηθεί και αμετακλήτως, προς αποζημίωση του αντιδίκου για ζημία που υπέστη από την προσωρινή στέρηση των περιουσιακών του στοιχείων.

δ. Περαιτέρω, δεδομένου ότι η έκδοση εγγυητικής επιστολής τραπεζής προϋποθέτει την δαπάνη, εκ μέρους του εντολέα, σημαντικού χρηματικού ποσού – το οποίο μάλιστα αυξάνεται σε περίπτωση μη ύπαρξης διαθέσιμων χρηματικών αποθεμάτων του εντολέα – ανακύπτει το ζήτημα του τελικώς βαρυνόμενου με τα εν λόγω έξοδα διαδίκου. Επισημαίνεται, εν προκειμένω, ότι ο κανόνας που έχει επικρατήσει στην πράξη, της επιβάρυνσης του ιδιώτη εντολέα με τα έξοδα έκδοσης εγγυητικής επιστολής με δικαιούχο το Δημό-

σιο, καταλαμβάνει ιδιώτες οι οποίοι είτε συνδέονται με το Δημόσιο με συμβατική σχέση, είτε ασκούν εμπορικές πράξεις, με αποτέλεσμα να έχουν τη δυνατότητα να μετακυλήσουν το κόστος έκδοσης εγγυητικών επιστολών στο αντισυμβαλλόμενο Δημόσιο (στην πρώτη περίπτωση) ή σε τρίτους (στη δεύτερη). Υπό το φως των ανωτέρω, θα έχρηζε, εν προκειμένω, διευκρίνισης αν τα έξοδα έκδοσης εγγυητικής επιστολής βαρύνουν το Δημόσιο ή τον ιδιώτη τελεσιδίκως νικήσαντα διάδικο. Σε περίπτωση δε που το σχετικό ζήτημα εναποτεθεί στην κρίση του Δικαστηρίου της αναιρετικής δίκης, πρέπει να ληφθεί υπ' όψιν το ενδεχόμενο, ο τελεσιδίκως νικήσας ιδιώτης διάδικος να μην έχει παραστεί στην δίκη κατά την οποία απερρίφθη η αίτηση αναίρεσης του Δημοσίου και, επομένως, να μην έχει υποβάλει σχετικό αίτημα.

ε. Επισημαίνεται, ακόμη, ότι δεν προτείνεται μεταβατική διάταξη για τη διευκρίνιση της έναρξης ισχύος της εν λόγω ρύθμισης, ιδίως σε σχέση προς τις εκκρεμείς αιτήσεις προς τη Διοίκηση για εκτέλεση τελεσιδικών δικαστικών αποφάσεων.

στ. Επίσης, η ειδικότερη ρύθμιση που θεσπίζει τη δυνατότητα του δικαιούχου να υποβάλει «σχετικό αίτημα» προς το Δικαστήριο που εξέδωσε την εκτελεστή απόφαση για τη μείωση του ύψους της εγγυητικής επιστολής δεν εντάσσει το εν λόγω «αίτημα» σε ορισμένη δικονομική διαδικασία.

ζ. Τέλος, επισημαίνεται ότι η προτεινόμενη ρύθμιση εισάγει προνόμιο του Δημοσίου, το οποίο, μετά την έναρξη ισχύος του υπό ψήφιση Νσχ, θα εφαρμόζεται και σε όλα τα νομικά πρόσωπα δημόσιου και ιδιωτικού δικαίου τα οποία, με ειδικούς νόμους, απολαμβάνουν των δικαστικών και δικονομικών προνομίων που παρέχονται στο Δημόσιο.

42. Επί του άρθρου 326 παρ. 7

Με την προτεινόμενη ρύθμιση προτείνεται να προστεθεί στο άρθρο 6 του ν. 3086/2002 «Οργανισμός Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και κατάσταση των Λειτουργών και των Υπαλλήλων του» νέα παράγραφος, συμφώνως προς την οποία, «Διατάξεις νόμων με έναρξη ισχύος μεταγενέστερη της ισχύος του παρόντος νόμου, που προβλέπουν εφεξής την ανάθεση αρμοδιοτήτων στο Ν.Σ.Κ., ισχύουν εφόσον: 1) έχει εκδοθεί σχετικώς γνωμοδότηση της Ολομέλειας του Ν.Σ.Κ. και 2) με απόφαση της ίδιας Ολομέλειας διαπιστώνεται η συνδρομή των προϋποθέσεων που είναι αναγκαίες για την εφαρμογή τους.»

Το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους ιδρύθηκε με τον ν. ΑΚΑ΄ της 23ης Ιουνίου 1882, το δε νομοθετικό καθεστώς που διέπει έκτοτε την οργάνωση, τη λειτουργία του και την υπηρεσιακή κατάσταση των μελών του τροποποιήθηκε κατ' επανάληψη. Ο θεσμός κατοχυρώθηκε για πρώτη φορά συνταγματι-

κώς με την αναθεώρηση του 2001 (άρθρο 100Α). Ο συντακτικός νομοθέτης περιέβαλε το ΝΣΚ με δέσμη εγγυήσεων που συμβάλλουν στην εκπλήρωση της αποστολής του από θέση συνταγματικής περιωπής. Συμφώνως προς τον εκτελεστικό του άρθρου 100Α του Συντάγματος ν. 3086/2002, το ΝΣΚ χαρακτηρίζεται ως «ενιαία, ανώτατη αρχή του Κράτους» (άρθρο 1), δηλαδή ως όργανο με κεντρική θέση στη δομή και τη λειτουργία της Διοίκησης (βλ. Γ. Παπαδημητρίου, Νομικό Συμβούλιο του Κράτους και Σύνταγμα, ΤιμΤόμ ΝΣΚ, 2008, σελ. 29 επ.).

Με την ως άνω διάταξη – η οποία, επισημαίνεται, είναι ίσης τυπικής ισχύος με κάθε μεταγενέστερη νομοθετική διάταξη και, ως εκ τούτου, μπορεί ελευθέρως να τροποποιείται γενικώς ή ειδικώς – θεσπίζεται το νομικό παράδοξο της εξάρτησης της ισχύος διάταξης τυπικού νόμου από γνωμοδότηση και απόφαση δημόσιας αρχής, η οποία, μάλιστα, αποτελεί και τον αποδέκτη της.

Η εξάρτηση, όμως, της ισχύος νόμου από πράξη οργάνου ή δημόσιας αρχής της πολιτείας (αυτοπεριορισμός του κοινού νομοθέτη) έρχεται σε αντίθεση προς το τεκμήριο αρμοδιότητας του κοινού νομοθέτη, την οποία αυτός ασκεί εντός των ορίων που χαράσσουν το Σύνταγμα, οι κανόνες του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και οι κανόνες του διεθνούς δικαίου οι οποίοι έχουν ενσωματωθεί στην εσωτερική έννομη τάξη. Το Σύνταγμα ρητώς προβλέπει τις περιπτώσεις κατά τις οποίες απαιτείται η συμβολή και άλλου οργάνου της πολιτείας ή υπηρεσίας στη νομοπαραγωγική διαδικασία (όπως, π.χ., στα άρθρα 73 παρ. 2 και 75 παρ. 1 και 2). Η αναγωγή, εξ άλλου, της παροχής γνωμοδότησης και της λήψης απόφασης της Ολομέλειας του ΝΣΚ σε προϋπόθεση ισχύος (κάθε μεταγενέστερης) νομοθετικής διάταξης που αφορά τις αρμοδιότητες του ΝΣΚ και υπερβαίνει τη συνταγματική κατοχύρωση του θεσμού και δεν μπορεί, ευνοήτως, να δεσμεύσει τον νομοθέτη του μέλλοντος.

43. Επί του άρθρου 328

Με τις διατάξεις του άρθρου 328 παρέχεται η δυνατότητα στα πρόσωπα του άρθρου 23 παρ. 1 του ν. 3877/2010 να υπαχθούν εκ νέου στις ρυθμίσεις του άρθρου αυτού περί διακανονισμού ληξιπρόθεσμων οφειλών προς τον Οργανισμό Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛ.Γ.Α.). Δεδομένου ότι το άρθρο 23 παρ. 1 του ν. 3877/2010 επέτρεψε διακανονισμό για οφειλές που είχαν καταστεί ληξιπρόθεσμες ή είχαν βεβαιωθεί από το Δημόσιο «μέχρι τη δημοσίευση» του νόμου αυτού, δηλαδή, μέχρι την 20.9.2010, θα έχρηζε, ενδεχομένως, διευκρίνισης εάν η ρύθμιση οφειλών που προτείνεται με το άρθρο 328 του Νσχ καταλαμβάνει και οφειλές που κατέστησαν ληξιπρόθεσμες

ή βεβαιώθηκαν από το Δημόσιο και μετά την 20.9.2010.

Αθήνα, 3 Απριλίου 2012

Οι εισηγητές
 Αθηνά Κοντογιάννη
 Αθανασία Διονυσοπούλου
 Επιστημονικές Συνεργάτιδες
 Δημήτρης Κανελλόπουλος
 Προϊστάμενος του Τμήματος Διεθνών και Αμυντικών Μελετών
 Ανδρέας Κούνδουρος
 Προϊστάμενος του Τμήματος Ευρωπαϊκών Μελετών
 Δημήτρης Βασιλείου (ΙΙ.40)
 Μαριάνθη Καλυβιώτου
 Γιώργος Φωτόπουλος
 Ειδικοί Επιστημονικοί Συνεργάτες

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
 Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
 Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
 Αν. Καθηγητής
 του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Ο Προϊστάμενος του Β΄ Τμήματος
 Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
 Στέφανος Κουτσουμπίνας
 Επ. Καθηγητής της Νομικής
 Σχολής του Πανεπιστημίου Θράκης

Ο Προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
 Επιστημονικών Μελετών
 Αστ. Πλιάκος
 Αν. Καθηγητής του Οικονομικού
 Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
 Κώστας Μαυριάς
 Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών